

ÖRÖK A MAGYAR!

814153

IDÉZETEK

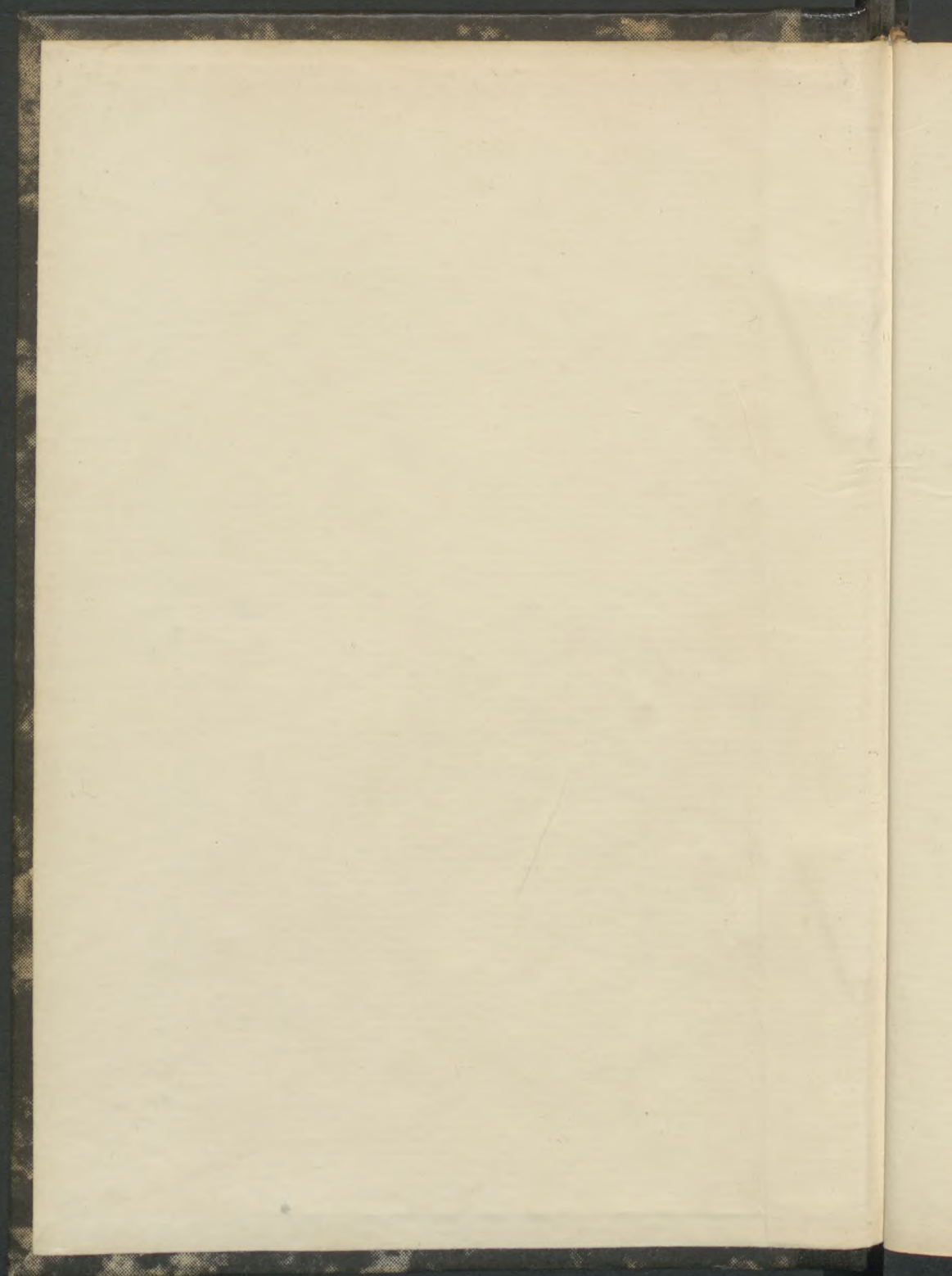
DR. KÁLLAY MIKLÓS

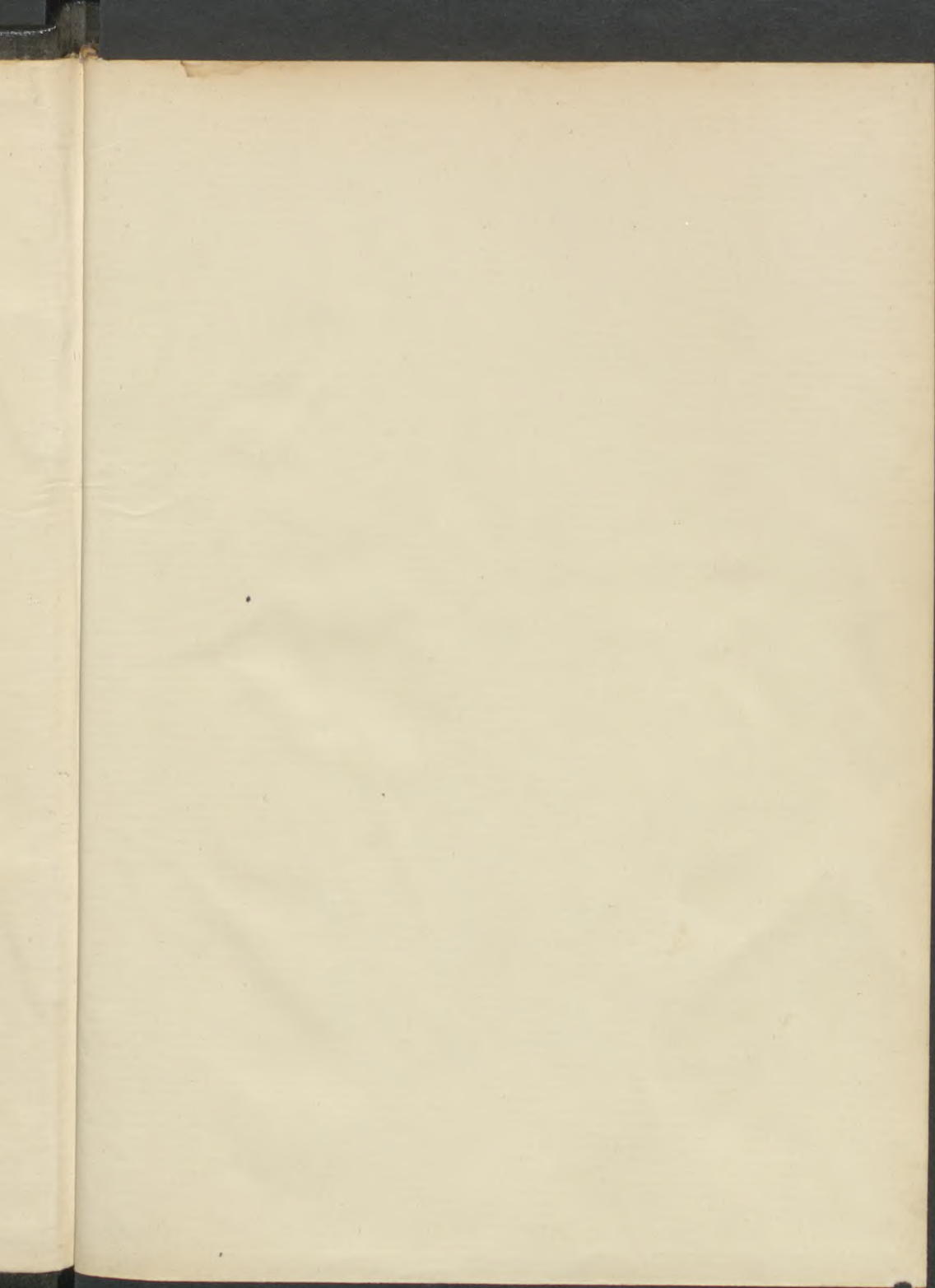
M. KIR. MINISZTERELNÖK

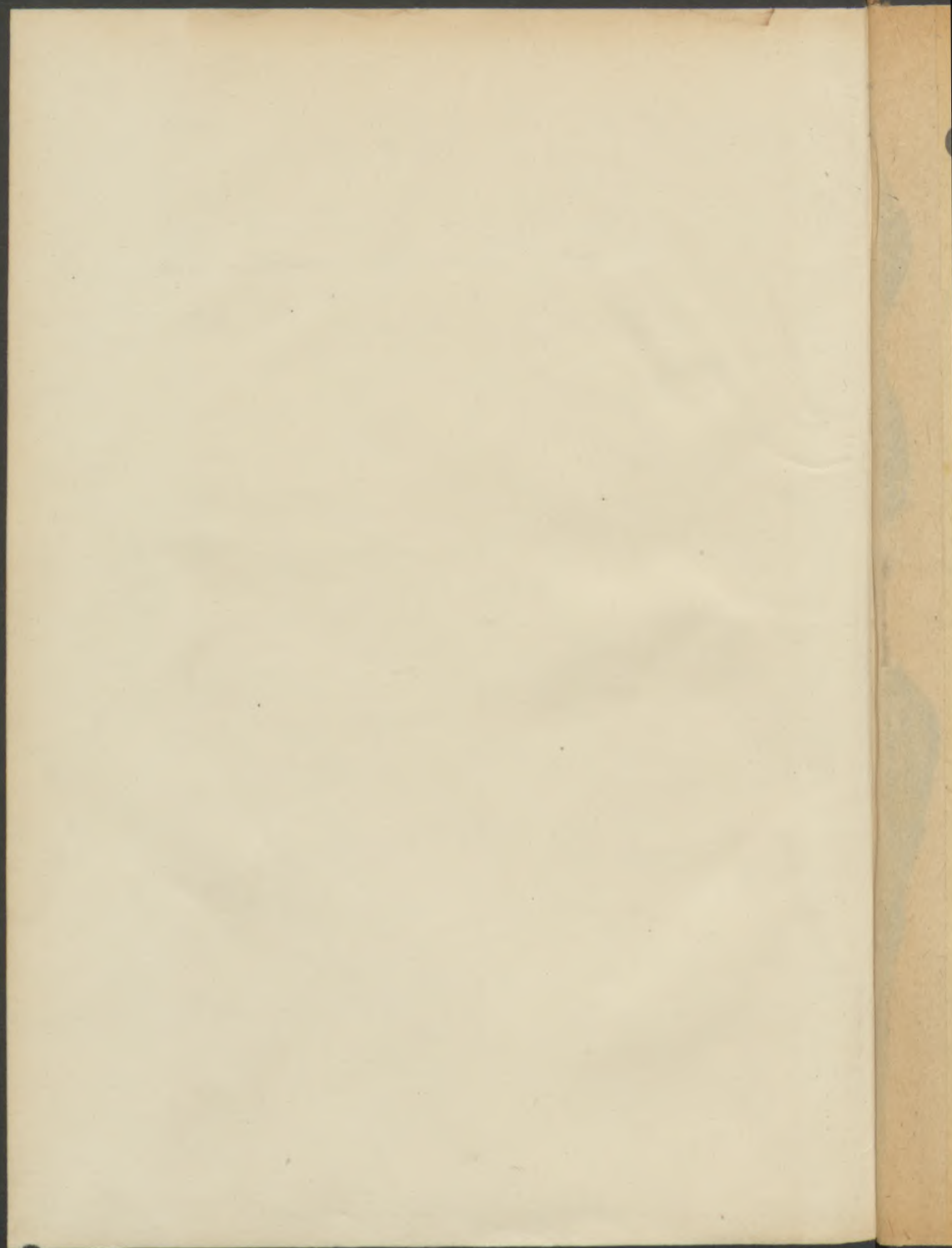
BESZÉDEIBŐL

**BUDAPEST
1944**

ÖRÖK A MAGYAR!

IDÉZETEK

DR. KÁLLAY MIKLÓS

M. KIR. MINISZTERELNÖK

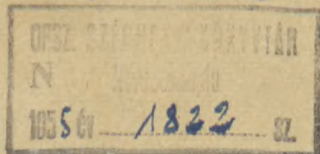
BESZÉDEIBŐL

**BUDAPEST
1944**

221

814.153

~~Z. A.~~

R1965
21985

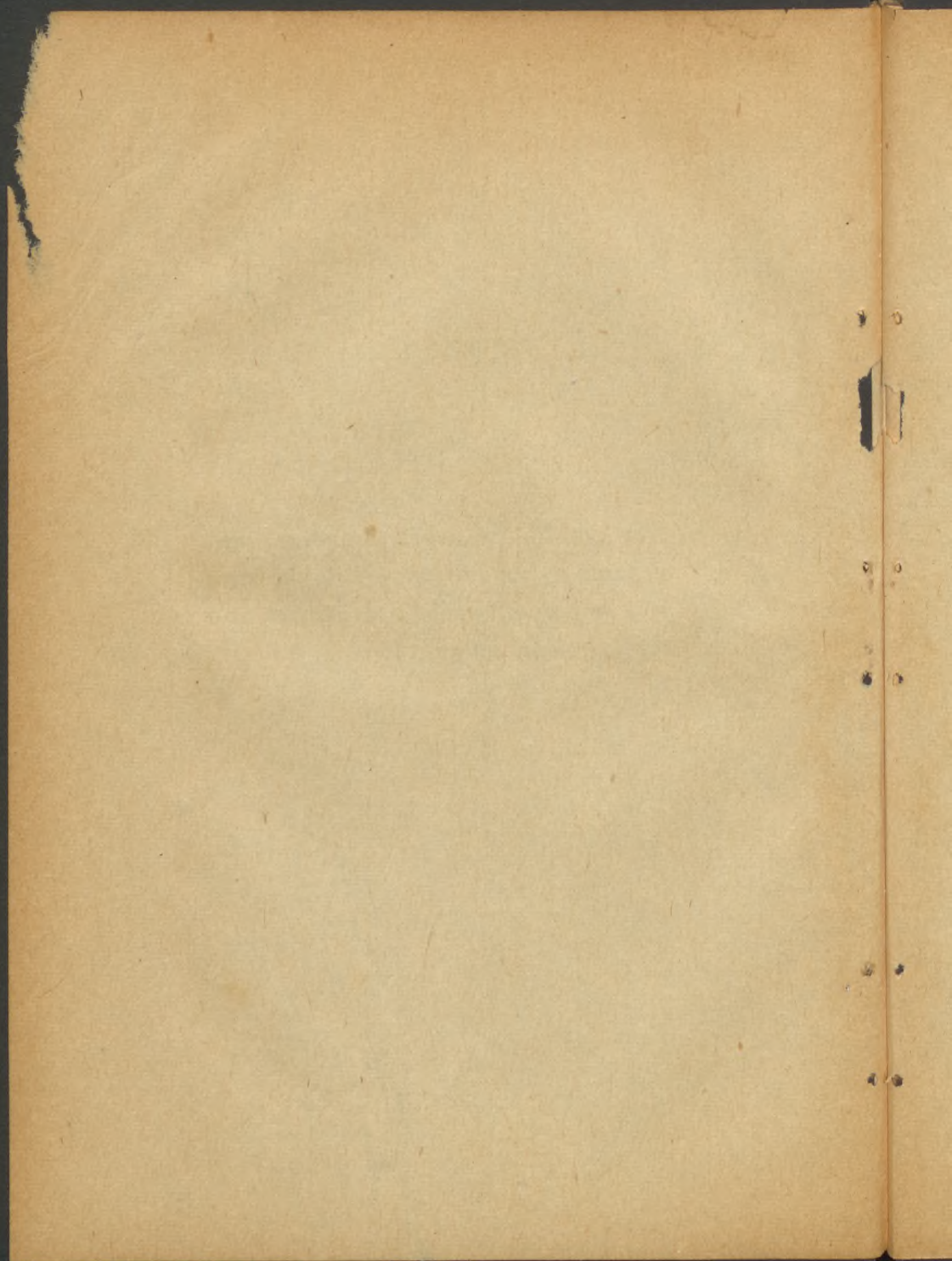

Felelős kiadó: vitéz Horváth János.

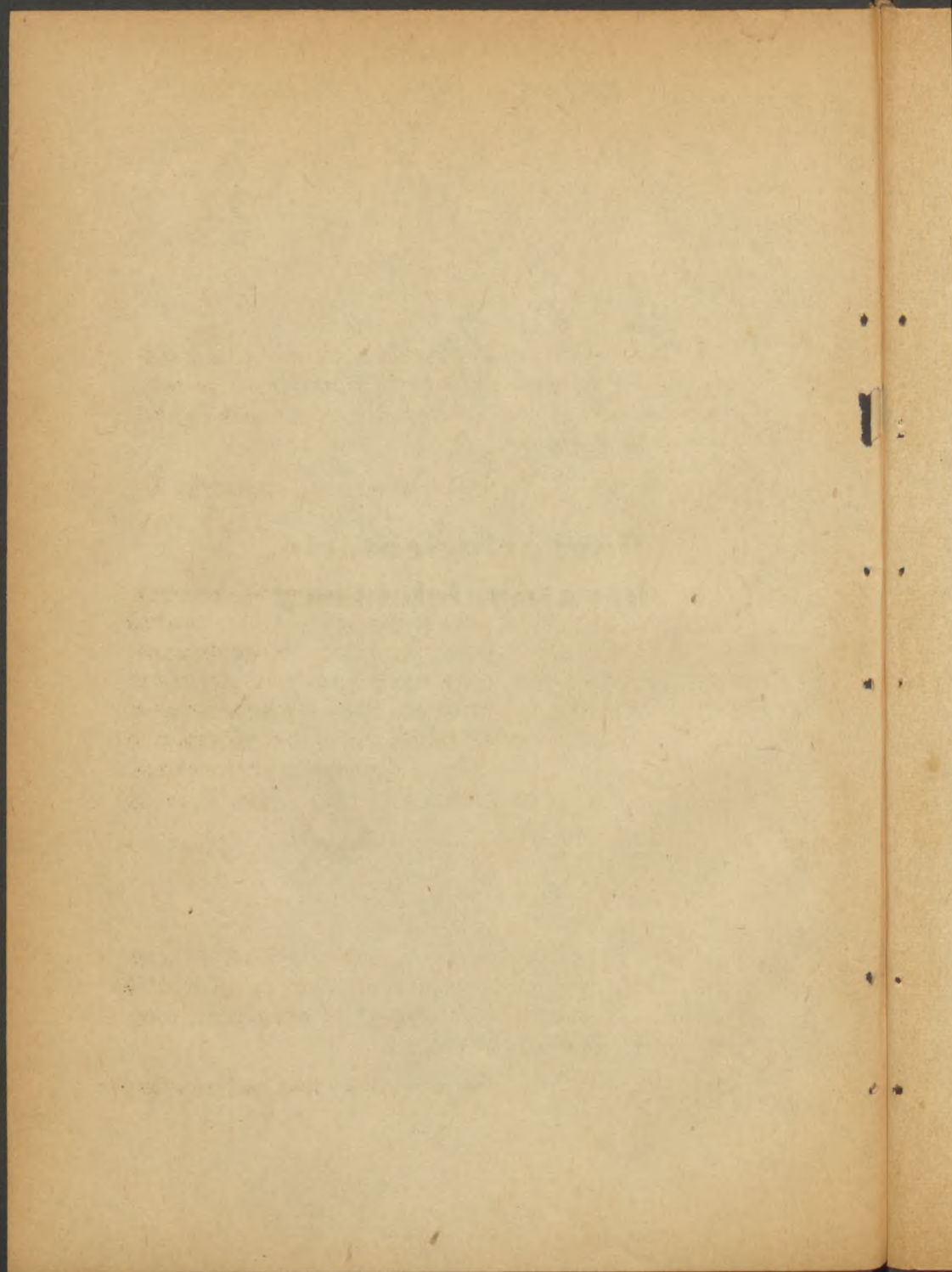
441125. — Athenaeum, Budapest.

Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Horthy Miklóst nehéz órákban adta
/ nekünk a Gondviselés, azóta is mint
egy ember áll mellette a nemzet, ma
jobban, mint valaha...

**Magyar orientáció,
hivatás, felelősség**

Horthy Miklóst nehéz órákban adta nekünk a Gondviselés, azóta is, mint egy ember áll mellette a nemzet, ma jobban, mint valaha. És mert ilyenek az apák, ilyenek a fiúk: örök a magyar.

(Rádiószózat, 1942. augusztus 20.)

*

Ha kitartunk azon az úton, amelyen eddig mentünk, tovább haladunk, ha a nemzet önmagába vetett bizalma nem vész el, akkor meg is maradunk. Megmaradunk, mert a nemzetnek van vezére, aki mögött, mint egy ember áll mindenki ebben az országban. Soha a magyar nemzet még így nem állott senki mellett, mint ma Kormányzó Urunk mellett áll. Az ő hite a legnagyobb biztosítékunk, az ő ítélete a mi igazságunk, az ő ereje jelenti ma az országot!

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

Békét is jelent a magyar orientáció. Békét és megértést⁴ dunavölgyi szomszédainkkal, hogy a Kárpátok medencéjének minden népe megtalálja nyugalmát, megélhetését és békés fejlődését.

(Képviselet, 1942. március 19.)

*

A teljes együttműködés fogalmában benne van az egyenjogúság is. Mert olyan együttműködés, amely mindkét félnek hasznos és jó legyen, másként, mint kölcsönös megbecsüléssel, kölcsönös tisztelettel és egymás helyzetének és jogainak teljes elismerésével nem is valósulhatott volna meg.

(Magyar Élet Pártja, 1942. április 20.)

*

Meggyőződéssel hiszem, hogy minden magyar munkást kivétel nélkül a munkásság nemzeti táborába lehet hozni és tömöríteni. Nem tudom elhinni, hogy a magyar munkásság más legyen gondolkozásban, mint én vagyok, hogy gyermekének ne ugyanazon jövőt akarja, mint én az én gyermekeimnek. Életet, boldogulást, nagy, szabad, független, gazdag Magyarországot.

(Magyar Élet Pártja, 1942. március 20.)

*

Nem mi, de a történelem, a kultúra és a civilizáció húzott határvonalat közénk és a Kelet közé. És a történelem rendelése volt, hogy soha be ne hódoljunk a hódítónak, hogy mindig harcoljunk és ezért mindig feltámadjunk. A történelem rendelése volt küldetésünk Európa keleti végvárán, hogy ebből a végvárból védjük mindig, egyedül, magunkra hagyatva a Nyugatot. Védjük minden támadás ellen s meg is tört minden támadás ezen a földön — csak mi veszítettünk sokat.

(A Kormányzó születésnapján, 1942. június 18.)

*

Az ország ma olyan helyzetben van, hogy egyetlen hiba visszavethet bennünket évtizedekkel, évszázadokkal, de visszataszíthat esetleg a megsemmisülésbe is. Ezt kötelességem volt megmondani, hogy tudja meg mindenki ebben az országban: a nemzet ezeréves történelmének talán legnehezebb pillanatában élünk és felelősségvállalásunk olyan óriási, amilyennel még kevés kormánynak kellett számolnia.

(*Magyar Élet Pártja*, 1942. július 14.)

*

Rágalmazás, gyanúsítás, irigység, hitványság sohasem teremtett tisztultabb közéletet, ezt csak a tiszta emberek összefogása, önzetlen együttműködése és az adhatja meg, ha mindennapi életünk önös és egyéni problémái között is a nagy magyar célokat tűzzük mindig magunk elé.

(*Nemzetvédelmi Egyesületek Értekezlete*,
1942. július 28.)

*

Nem utánzója, gondolattalan csatlósa volt Nyugatnak a magyarság, hanem egyenrangú híve, aki együtt munkált a nyugati nemzetekkel a közös célok és a közös eszmények érdekében.

Európai civilizációt mindig csak azoktól a nemzetektől kell tanulni, amelyeknek megadatott, hogy annak idején résztvegyenek ennek a civilizációnak a kialakításában.

A szabad, független Magyarország tölti be csak hivatását és függetlenségének elvesztése Európa vesztesége is.

Európaiaknak kell maradnunk. Multunk azt mutatja, hogy a puszták nemzete nem szerette kis helyi szerepek fülledt levegőjét: mindig széles ablakot tárt az egész világra, s ebben a levegőben kétszeresen érezte a maga erejét és duzzadó egyéniségét. Rájött, hogy annál magyarabb, minél európaibb.

Európában való részvételünknek van még egy döntő tényezője: hogy soha mások nem voltunk és mások lenni nem is akarunk, mint magyarok!

(A debreceni nyári egyetemen, 1942. augusztus 1.)

*

Nekünk is, akik az országot vezetjük, egyszer majd gyóntatószékhez kell járulnunk, de ez a gyónás nem lesz titkos, mert a történelem felírja lapjaira, hogyan sáfárokodtam, hogyan sáfárokodtunk a nemzet reánk bízott értékeivel.

(Zalaegerszeg, 1942. augusztus 9.)

*

Eljöttem a nyugati határra, ahol nincs ellenség, de ahol mégis Bulesú vezér óta áll őrt a magyarság. Őrt áll töretlenül magyarságában és tiszta fajiságában. Őrt áll, két magyar szempontot tart szemelőtt és kettős hivatást teljesít. Az egyik az, hogy első legyen, aki itt a határon a maga magyarságán átszűrje a baráti Nyugat gondolatait, mindazt, ami ott jó, nemes, ami emberi érték és európai és így bocsássa a magyar életbe. De őrt áll azért is, hogy mi nyugodtabbak legyünk abban a tudatban, hogy ebben az országban olyan tiszta magyar szigetek

élnék, melyek soha mások, mint magyarok nem lesznek és nem lehetnek.

(Zalaegerszeg, 1942. augusztus 9.)

*

A szentistváni gondolat nemcsak államformát, nemcsak egy különleges állami szervezetet jelent, hanem jelenti az elválaszthatatlan, mindörökké való egymásrautaltságát azoknak a népeknek, amelyeket a sors ide teremtett, erre a földre hozott. Ennek az egymásrautaltságnak mindenkori belső tartalmát, életformáját a szentistváni gondolat keretei között mindig azok az idők szabják meg, amelyeket itt élnek együtt ezek a népek, — egymásrautaltságuknak azonban azt, hogy kötelességük e földön egymást támogatni, hogy itt egyforma életet kell élnünk, egyformán kell védenünk a Kárpátok gerincét, az Úristen szabta meg, hogy ennek az életnek és közönségnek irányítását ezer éven át mi, magyarok vezettük.

(Ungvár, 1942. október 18.)

*

Minden kérdésben és minden körülmények között úgy kell határozni és cselekedni, ahogyan azt a nemzet érdeke meg fogja kívánni. A magyar külpolitika természetesen mindig elsősorban az ország ügyét szolgálta, de a magyar nemzet érdekei sohasem állottak ellentétben az egyetemessel.

(Képviselőház, 1942. november 21.)

*

Nincsen olyan külső erő, amelyre számíthatnánk, amely országunkat átvezethetné, csak magunk, csak az, ha megint azzal a hittel megyünk az idők elé, mint egy-

szer már ment ez a nemzet, talán 1848. előtt, csodálatos fellángolással és felnemesüléssel az akkori idők elé.

(Felsőház, 1942. december 16.)

*

Nekünk magyaroknak nem lehet a külpolitikát Magyarországtól elvonatkoztatnunk; még a katedráról sem szabad a külpolitikát így tanítani, mert ezzel önmagunkkal jutnánk ellentétbe. Önmagunk lényegét és értékét csorbítanánk meg, értékeinket adnánk fel, ha a külpolitikának nemzetközi fogalmazásába kapcsolódnánk bele. Magyarország értékeit a maguk különlegességében minden nemzetiségtől külön kell választanunk.

(Lallafüred, 1943. január 26.)

*

A magyar nemzet erejét éppen az adta meg s fennmaradását éppen az biztosította, hogy át akarta venni a világnézetet, de előbb harcban állt vele, dacos harcban, kipróbálta, megküzdött vele s ha engedte is magát legyőzni attól a világnézettől, az mindig ellenállás után történt, vagyis nem vette át kritika nélkül, hanem átalakította, adaptálta, magához formálta. Ebben látom én azt a különleges magyar erőt, amelyet meg kell őriznünk minden világnézettel szemben. Nem vagyunk ellenségei, ellenfelei annak a „világnézetnek“, de nem is hunyászkodunk meg előtte, nem fekszünk le előtte. A világon végigsőprő világnézetekkel szembenállni nemcsak lehetetlen, de botor és a magyar öncélusággal ellenkező is lenne, de ha behódolnánk anélkül, hogy megvizsgáltnók azt és magunkat is anélkül, hogy ebből a szintézisből vonjuk le az eredményt — ez már nem lenne magyar dolog.

(Lallafüred, 1943. január 26.)

Nemzetünket két veszély fenyegette történelme folyamán: a Keletről jövő invázió és a Nyugatról jövő okkupáció. Magyarország mindig ehhez alakította politikáját. Fegyverrel Nyugat felé sohasem védekeztünk, eltekintve az Árpádok idejétől, amikor azonban inkább offenzívánk következményeit viseltük, semhogy szoros értelemben vett defenzíváról lett volna szó. Fegyverrel mindig Kelet felé védekeztünk, lélekkel pedig Nyugat felé igyekeztünk szembeszállást tanusítani. A magyar politika örök útját ez szabja meg még a baráttal szemben is! A baráttal szemben is!

(Lillafüred, 1943. január 26.)

*

Válságos időkben minden nemzet saját létének, állami fennmaradásának és erkölcsi magatartásának alapvető törvényeihez tér vissza, hogy abból erőt és útmutatást merítsen, hogy a történelmi múlt tapasztalatainak világánál foglaljon állást azokkal a nagy kérdésekkel szemben, amelyek jövőjének kialakulását döntően befolyásolni fogják. A magyar hagyományoknak erejét és értékét az adja meg, hogy azokat egy ezeresztendős történelmi lét tapasztalatai alakították ki.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

A legfőbb parancs az, hogy hűek maradjunk önmagunkhoz, magyarságunkhoz, törhetetlen keresztény hitünkhöz, hogy a háború minden csapása és minden megpróbáltatása ellenére se tévesszük el szemünk elől, hogy Magyarországnak élnie kell, hogy a magyarságnak hívatása van. Csak önmagunkhoz hűen lehetünk hűek mások iránt, csak magyarul lehetünk hűek.

Ez az állam mindig európai volt és az is fog maradni, nemcsak földrajzi, de erkölcsi és politikai értelemben is. Egy dolog bizonyos: az európai eszmének, a keresztény civilizációnak győznie kell...

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

A magyar egyéni és büszke — a barátinak mindent felajánl, életét, kincsét, szívét, — még az ellenféllel szemben is nemes és lovagias, de soha, soha senkinek szolgája nem lesz!

(Rádióban, 1943. június 18.)

*

Hitvallást tenni magunk mellett, ma a legnagyobb kötelesség. Hogy itt, ahol állunk, mi vagyunk az ezeréves vezetők — a mi népünk, a fajtánk a legdolgosabb, a legbecsületesebb, hogy mi kaptunk legtöbbet a Nyugat szelleméből, de adtunk is legtöbbet — ezt tudni, hinni és hirdetni a magyar hitvallás.

(Rádióban, 1943. június 18.)

*

Mi a magunk életét akarjuk és fogjuk élni: meg nem alázkodni senkinek és meg nem alázni senkit. Mi mások vagyunk és mások akarunk maradni, nem tudunk márhoznapra újra és újra változni. Ez a legnagyobb értékünk. Magunknak talán sok bajt szerzünk vele, de a világnak az értékünket ez jelenti. Ezért kell fennmaradnunk és ezzel fogjuk méltó helyünket a térképen és a történelemben betölteni. Ezt talán nem értik meg egyesek a nagyvárosok minden utcájában, azoknak köreibben, sem itthon, sem künn, akik nemzetközivé lettek, vagy soha

nem is voltak magyarok, de ma így gondolkozik a polgárság és munkásság minden rétege.

(Rádióban, 1943. augusztus 19.)

*

Vállalom, hogy semmi, de semmi nem téríthet el az úttól, amelyen eddig vezettem az országot — és vállalom azért is, hogy népemet sem engedem letérni a magyar-ság-
ságra, a hűségnek, a magasabbrendűséget is jelentő rendnek arról az útvjáról, amelyen a Szent Jobb indította el — és amely mögé sorakozik most.

(Rádióban, 1943. augusztus 19.)

*

A mi sorsunk, bármennyire is kis játékszernek lát-szunk a világ nagy hatalmasságának küzdelmében, por-szemnek annak méretei között, hiszem és vallom, nagyrészen saját magunktól függ. Ezért küzdök, ezért gyötrődöm és nem engedem magamat kényelmes, leegy-szerűsített, de a nemzet létét vagy nemlétét annál inkább szemelől tévesztő és veszélyeztető elhatározásokba bele-sodorni. Nem mozdulok semerre az egyedüli biztos, becsü-letes sziklaalapról, a kizárólagos magyar gondolat, cél és jövő vonaláról.

(Képviselőház, 1943. november 12.)

*

Mindenki annyit ér és számít nekem, amennyit orszá-gunknak ad.

(Képviselőház, 1943. november 12.)

*

Nem hallgatunk semmi kívülről jövő hangra, a propagandának — bármely oldalról jöjjön is, — el kell némulnia itt közöttünk.

...ennek az országnak a politikáját sem fenyegetések, sem ígéretések nem változtathatják

---

...ez a politika semmi más, mint magyar. Igen, ezért nem lehet sem fenyegetéssel, sem ígéretéssel eltávolítani bennünket a magunk útjáról, kizárólag ezért és ezt más-képp kifejezni nem is lehet, mint egyedül csak így: magyar!

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

És mást nem vállalhatok, mint hogy nemzetemet, népemet elvezessem oda és addig, amikor saját elhatározásából, a saját maga akarata szerint majd dönteni és határozni tud a saját sorsáról. Az előkészítés, az előmunkát folyik. De nem őszinte az, aki nem mondja meg, hogy mindez gyakran légüres térben mozog, mindaddig, amíg a mai szörnyű időkből, rombolásokból, amiknek hírét most is minden nap megdöbbenve halljuk, a nemzet révbe nem jut. Ehhez pedig hit, munka és rend, katona és magyar politika kell.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

...ismételten leszögezem a magyar politika változatlanágát, annak vezetésében mindig a végső kifejlődést szemelött tartó, a haza ügyét szolgáló célok szolgálatát

és annak a magyar karakterhez — elsősorban kell megemlítenem a korrektséget — való alkalmazkodását.

(Képviselőház, 1943. december 18.)

*

Nem elég az eszmék ellen csak tiltakozni; számolni kell azzal, hogy ezek az eszmék igenis nyomot hagynak az emberekben, a nemzetekben s amint a földet is alkalmassá kell tenni arra, hogy felhasználhassuk a rendkívüli természeti erőket, éppúgy alkalmassá kell tenni a nemzetet, a népet, az egyént is arra, hogy az ártalmasnak látszó, elementáris erővel jelentkező szellemi erőkből hasznosítani tudjuk azt, ami tényleg előreviszi a nemzet, a nép, az ország sorsát.

Így van ez a politikában is, az államvezetésben is. Azok a tervek, amelyek jók a Niluson, nem jók az itteni vizekre.

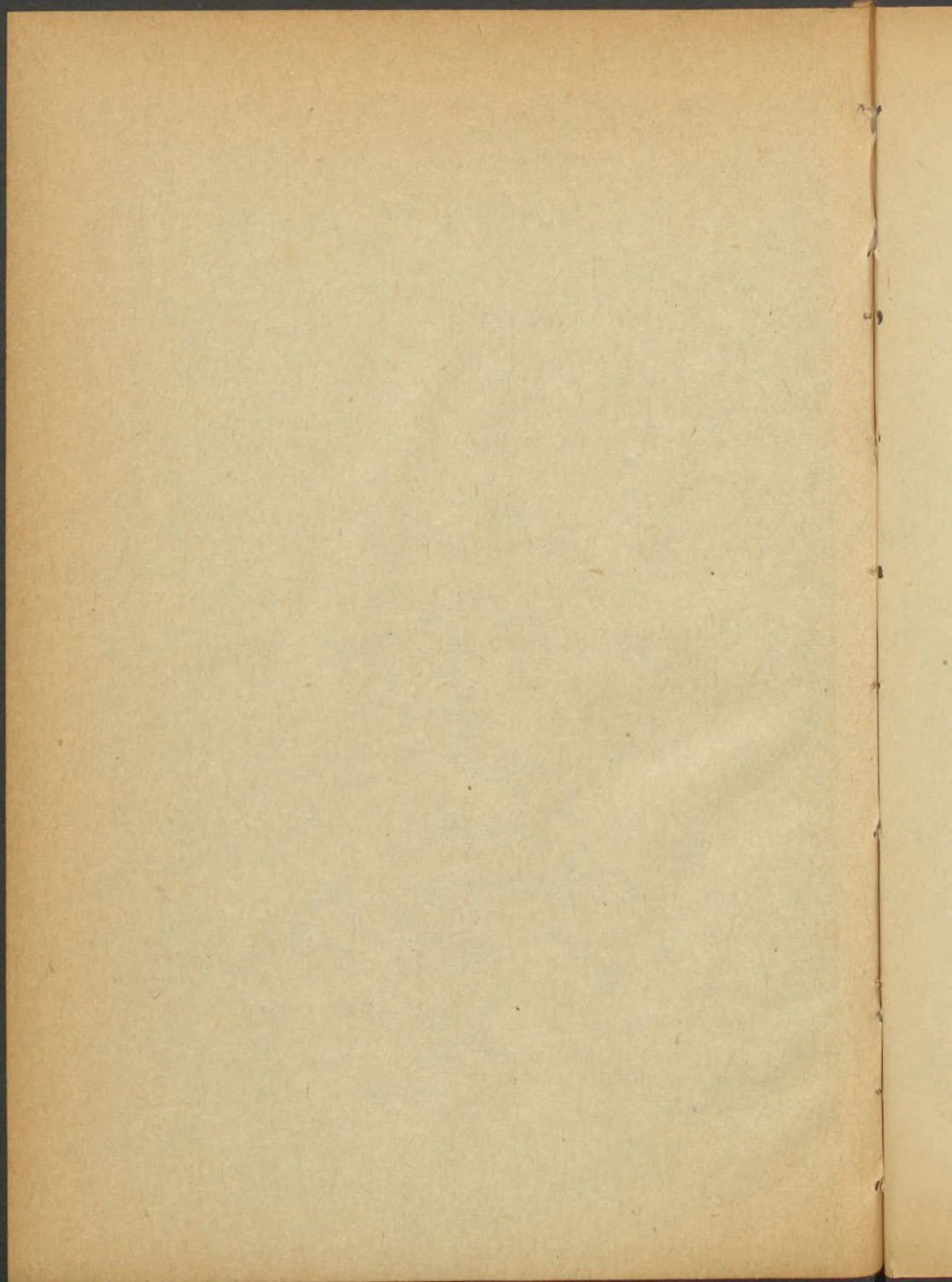
(Lillafüred, 1944. január 20.)

*

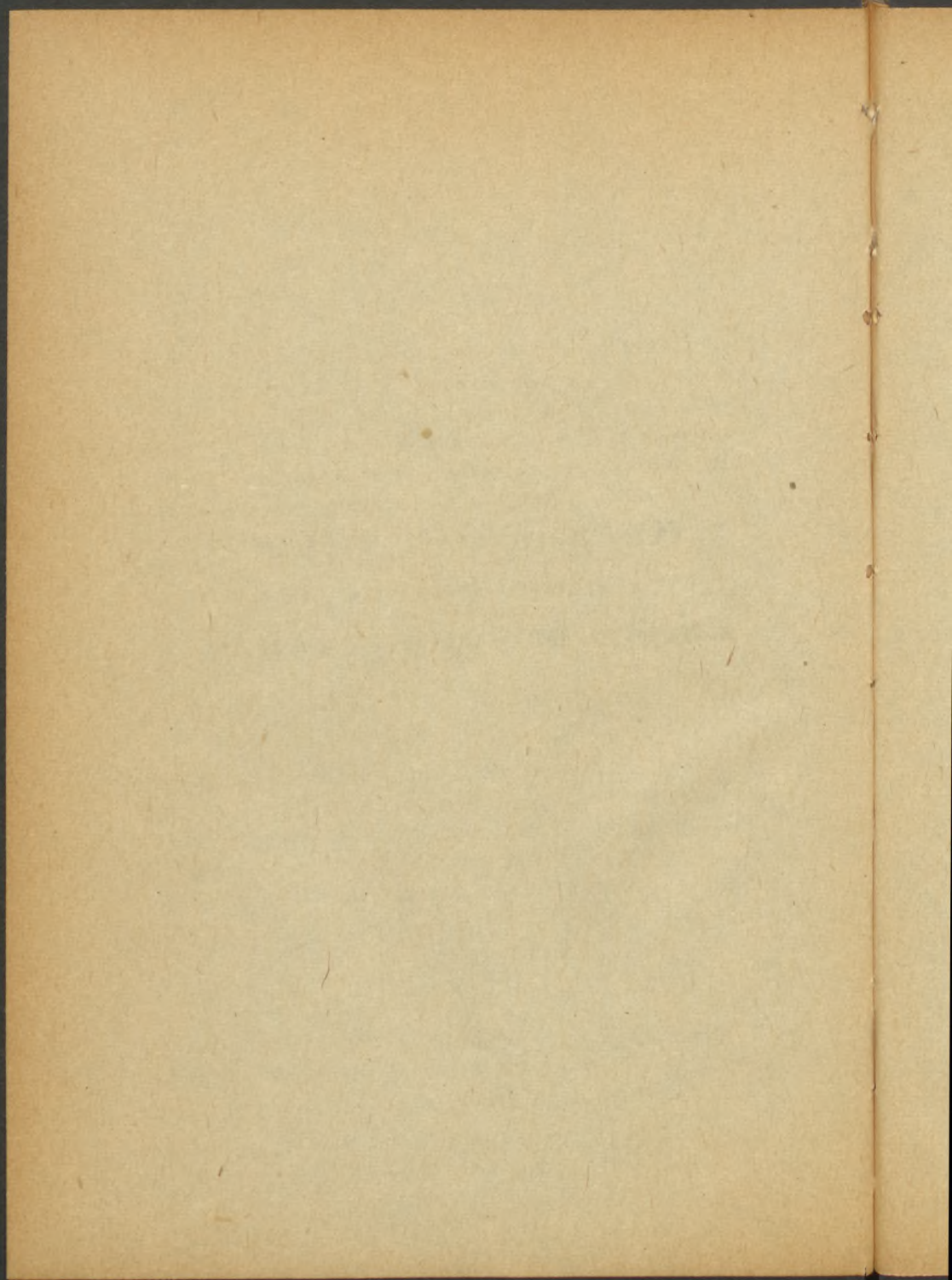
A mai nehéz időkben mindent a szerint értékeljünk, hogy mennyire áll a magyar egység, egyetemesség az ország megmentése szolgálatában.

Egyoldalúsággal, impulzusokkal, az egység megbontásával nem lehet vizeket szabályozni, nem lehet árhullámokat feltartani. Nem lehet a Tisza közepére állni és azt mondani: én nem engedlek folyni régi medredben, én másként akarom, akármi lesz is, szembe az árral! Meg kell találni a módját annak, hogyan dolgozzon össze ezer és ezer, millió és millió magyar, mert ha mind ott áll a gáton, még az árvizet is meg tudja akasztani. De csak akkor!

(Lillafüred, 1944. január 20.)

**Kis nemzetek nélkül
nincs Európa,
Európa nélkül nincs világ**

A nagy nemzetek lehetnek külpolitikájukban nagyvonalúak, a nagy nemzeteknek — ez talán paradoxonnak látszik — nem kell mindig öncélúaknak lenniök, egy kis nemzetnek azonban a maga kevés erőit és értékeit tartva szem előtt, mindig egyedül és kizárólag csak öncélúnak szabad lennie. A magyar nemzetnek is csak öncélúnak szabad tehát lennie politikájában. Nagy nemzetek megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy más, egyetemes és nem speciális nemzeti szempontokat is szemelőtt tartsanak, kis nemzetek azonban ezt nem engedhetik meg maguknak.

(Lillafüred, 1943. január 26.)

*

Az utóbbi időben sok mindent hallottunk a kis nemzetek életképtelenségéről és arról, hogy tulajdonképpen csak a nagy nemzetek árnyékában volna joguk élni — érdekszférákban, mindig meghajolva a hatalmasabb, az erősebb kívánságai előtt. Magyarország nem kér ebből.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

Nemcsak a mi jövőnknek, de Európa jövőjének is úgyszólván alapvető tétele, hogy elismerik-e az egész világon a kisnemzetek jogait.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

...egy kis országban és háborús viszonyok között a kérdések sokkal komplikáltabbak, sokkal nehezebbek, mint nagy birodalmakban, amelyek egészen más megszervezettségben, egészen más gazdasági, anyagi és politikai erőforrásokkal rendelkezve intézik a dolgokat.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

...emlékeztethetjük a világot, hogy a kis nemzetek mind, kivétel nélkül, szabadságharcokban, évszázados, szabadságukért folytatott küzdelemben alakultak ki és mert készek ezt a küzdelmet újra kezdeni, botorság volna azokat ebbe belekényszeríteni.

(Képviselőház, 1943. december 18.)

*

A kisnemzetek értéke nem a változó politikai színváltásban, az alkalmazkodásban, hanem éppen ellenkezőleg, önálló lelki és politikai beállítottságukban van. Intézményeik állandóságában, azok makacs védelmében, esetleg azok másokétól való különbözőségében.

A legfőbb szolgálat, amit a kisépek tehetnek az, ha hűek maradnak önmagukhoz és ha a megpróbáltatások idején is híven őrzik saját teljesítményeiket és az emberiség alapvető értékeit.

Történelmi multtal bíró nemzetek eltörlése, szétrombolása nemcsak az egyes nemzetek határain belül rombolhat össze mindent — ez a világ szintézisét dekomponálná; ha a szívdarabokból egy-egy színt kivennénk, egész bizonyos, nemcsak ez az egy szín fog hiányozni a világból, hanem a nap is másképpen fog sütni és éltető erejéből egy sugár kiesett.

(Felsőház, 1943. december 18.)

...mind többet foglalkozom a kisépek sorsával és kérdésével, amely kérdés bennünket nemcsak országunk, de egész Európa szempontjából is elsősorban érdekel. Talán van valami érdemünk abban a tekintetben is, hogy ez a kérdés ma már széles hullámokat ver és Európa fontos nemzetközi problémái között mindig jobban és jobban előtérbe kerül. Örülök ennek, mert Európa az európaiaké. Európának karakterét elsősorban a kis és kisebb népek adják és az évszázados közös evolúcióban a nagyhatalmakkal kultúrában, civilizációban, szociális vonatkozásban ugyanannak a fejlődésnek voltak alávetve és termelték ki magukból mindazt, ami a mai világnak értékmérőjén szerepel, ami más nemzetek részére a fellendülést lehetővé tette és ezért bátran állíthatom, hogy a kisépek nélkül nincs Európa, úgy Európa nélkül nincs világ. Legalább is olyan, ami emberhez méltó lenne.

Ezért beszélek és beszélünk olyan sokat a kisépekről, mert meg vagyok győződve, hogy az új világkébe megalkotásában szerepük kell, hogy legyen, mert ha nem lesz, ez a béke nem lesz béke. Természetesen ennek a felismerésnek át kell hatnia a világ kisebb és nagyobb nemzeteit és elsősorban a kisépeknek kell önmagukba szállniok, hogy méltóak legyenek arra a piedesztálra, amelyre a múltjuk emelte őket.

(Képviselőház, 1943. december 18.)

*

Az emberi szervezet kibírhatja az egyszeri hevenyfertőzést, de a folytonos vérmérgezés feltétlenül halálos.

Fokozott mértékben érvényesek ezek a megállapítások a kisépekre nézve. Tudjuk, hogy a kisépek kockázata egészen más, mint a nagyhatalmaké. A kisépek úgyszólván állandóan a lét vagy nemlét kérdésével állanak szemben, különösen pedig Magyarország,

amely földrajzi helyzeténél fogva nagy népek és nagy érdekek ütközőpontjában fekszik.

A kis népek politikájának jogosultságát az önfenntartás adja meg. A kisnemzetek egzisztenciális, nem pedig hatalmi politikát folytatnak, mert megmaradni, fejlődni akarnak, nem pedig uralkodni. A kisnemzetek és így Európa alapvető érdekei ellen vét az, aki erről az útról letér, aki saját hatalmi törekvéseit igyekszik mindenáron érvényrejuttatni és egyszer már csődöt mondott, egyszer már végzetesnek bizonyult eszközöket igyekszik újból alkalmazni. Nem lehet tartós az az állam, amely fennmaradásának biztosítékát nem önmagában, hanem külső, idegen támaszban keresi, amely a terület és nép szintézisét nemzetközi politikai kombinációkkal próbálja helyettesíteni, amely saját hivatását a más hatalomnak tett vagy teendő szolgálatokban látja.

A kis népeknek elsősorban egymással kell a megértés útját keresniök, egymásra kell támaszkodniok, ha fenn akarnak maradni. Az egymással és legfőképpen a szomszédokkal való megértés az önfenntartás útjának egyik legfőbb állomása. A megértés természetesen nem jelenthet meghódolást, hanem a jogos érdekeknek kölcsönös tiszteletben tartásán kell, hogy felépüljön. A jó szomszédság megvalósítása a további együttműködés előfeltétele és egyben az őszinte jóakarat és a felelősségérzés megnyilvánulása is.

A kisnemzetek természetesen nem folytathatnak provokáló politikát és nemcsak egymás, de minden nemzet jogos érdekeit is tekintetbe kell venniök, hisz a kisnemzeti lét ténye nem jelenthet felelőtlenséget vagy menlevelet.

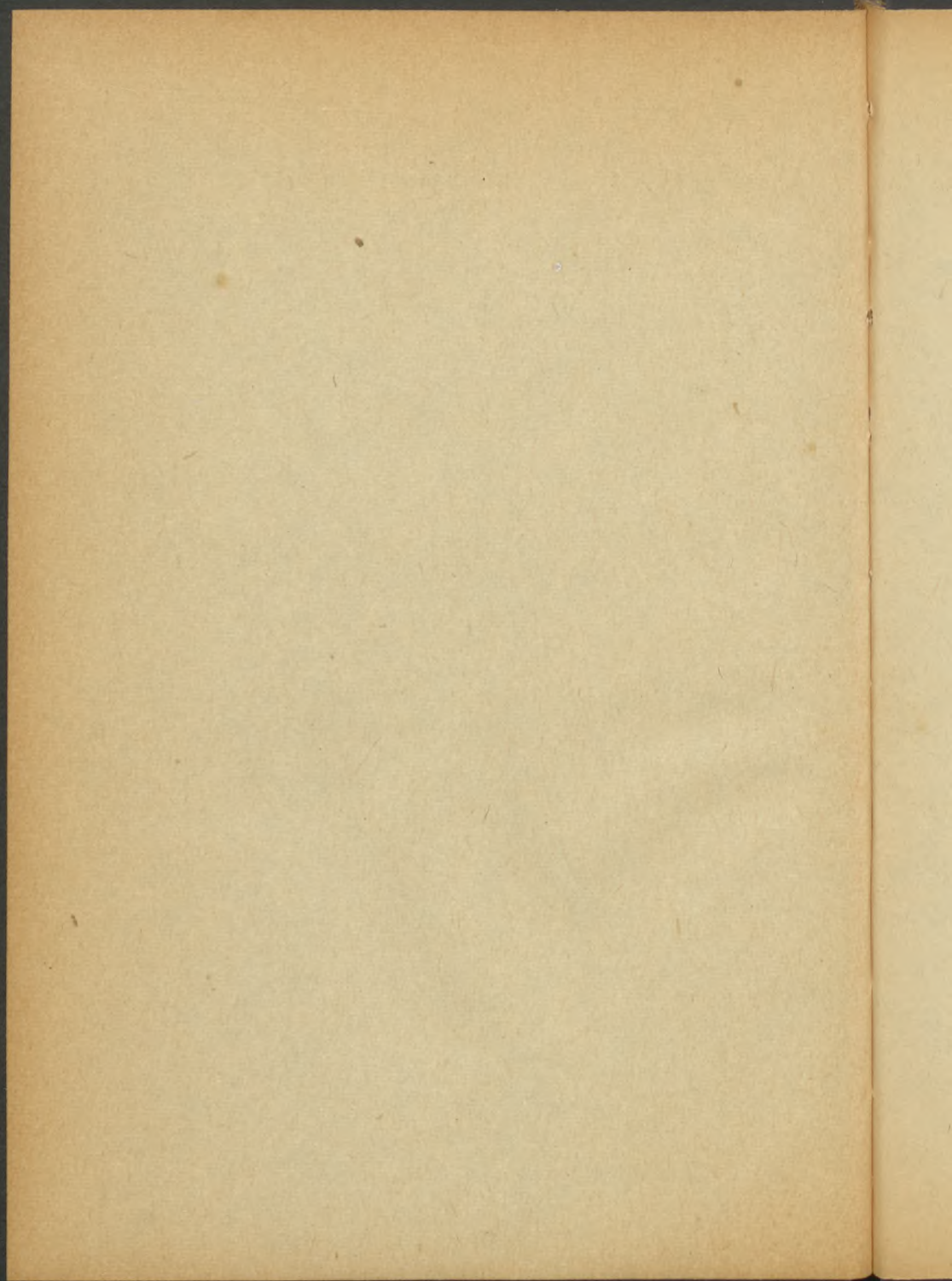
(Felsőház, 1943. december 18.)

*

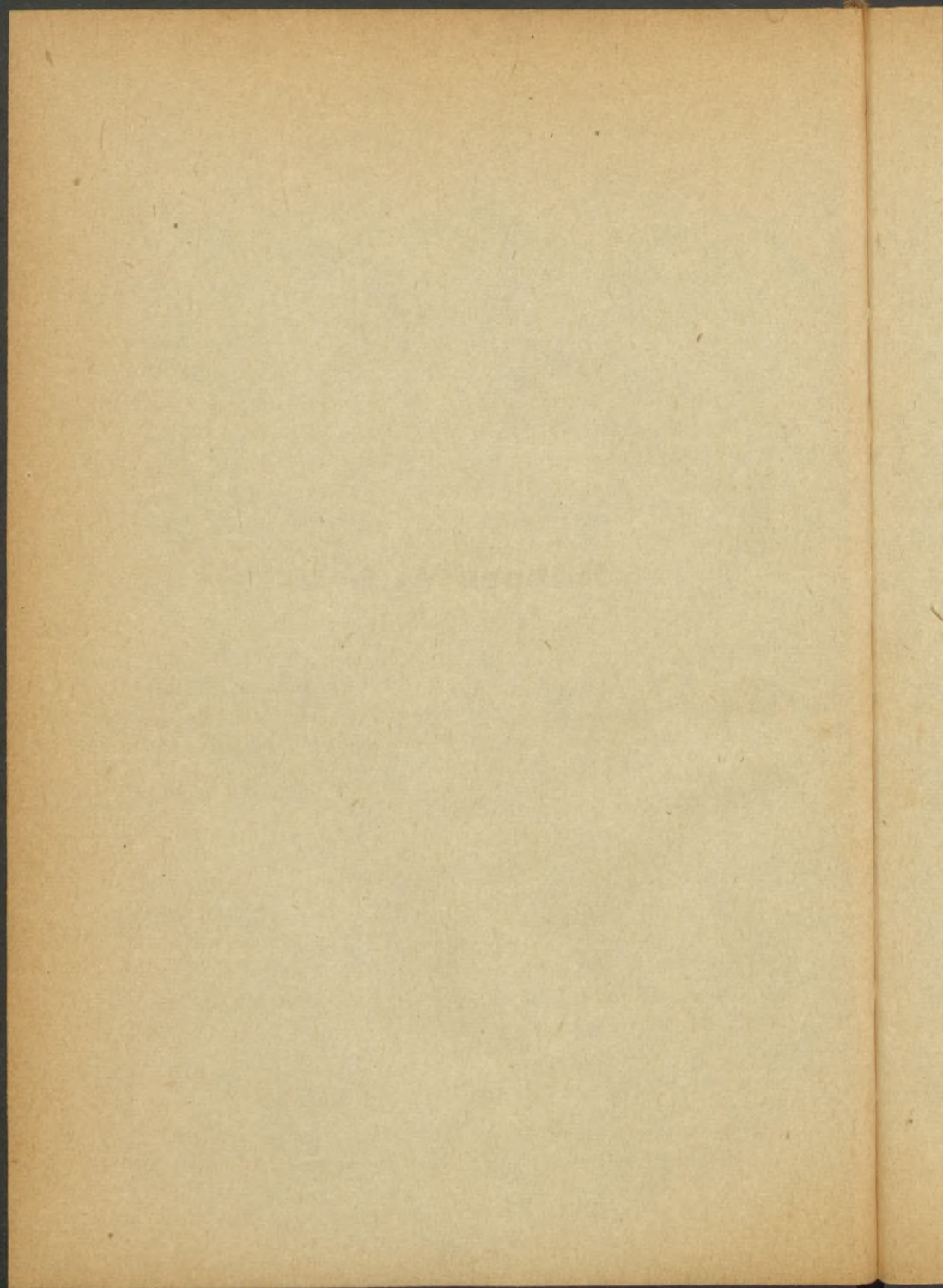
...a kisnemzeteknek nem a versenytetés, hanem az önmagukhoz való hűség a fő kötelességük. Ezért mon-

dom, állítom és tartom, hogy maradjunk mi a magunk vonalán. Értékünk annyi van, amennyit mi magunk jelentünk, súlyunk annyi van, amennyi az önérzetünk és becsületünk.

(Felsőház, 1943. december 18.)

Háború és béke

Ma is ég körülöttünk minden. Ilyen máglyákat a világ még sohasem rakott. Mi nem gyújtottuk fel őket, eloltani sem vagyunk képesek. De a saját portánkra ha vigyázunk, ha résen vagyunk és meg nem ijedünk, majd kialszanak a máglyák, nem kapnak bele kis házunk erezeibe — és mi segíthetünk a világ égő parázsának elföl-
delésében.

(Rádióban, 1943. augusztus 19.)

*

Most is védelmi háborút folytatunk. hazánkat, hitünket, kultúránkat védjük, nincsenek önző céljaink. Most is Európa védelmében harcolunk, mint mindig eddigi harcaink folyamán.

(1942. szeptember 27.)

*

Nem is az a fontos, hogy Tisza István milyen tragédiát élt át, hogy milyen belső tragédiát kellett átélnie egy embernek, aki kijött a bécsi koronatanácsból és élére állt annak a háborúnak, amelyet pedig talán ő helytelenített egyedül, legalább is elsősorban.

És úgy halt meg, mint aki vallotta azt a politikát, amelyet neki a nemzet érdekében képviselnie kellett. A

tragédia a történelemé, a tanulság azonban a miénk, az, hogy ezekben a nehéz időkben értsük meg egymást és ne tépjük egymást, mert erre van elég vállalkozó ezen a világon és körülöttünk mindenütt.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

...egy fait accomplit vettem át...

...abból, hogy háromszázezer főnyi hadseregünk mit veszített, felszerelésben pedig majdnem mindenünk ott pusztult a harctéren, nekem, az én magyar lelkiismeretemnek és magyar felelősségérzetemnek következtetéseket kell levonnom.

Én nem mondhatom azt, hogy a második magyar hadsereget, mindent, amit azóta összeszedtünk, állítsuk ki abba a harcba, amelyben — igenis, én is vallom — dől el nagyrészen a magyar sors, mert... ne is álmodjuk azt, hogy bárki is meg fog bennünket védeni. Mi egy porszem vagyunk a nagy küzdelemben, de a magunk küzdelmében minden erőnkre szükségünk van. Ezt tartalékolom.

(Képviselőház, 1943. november 12.)

*

Mindenki tudja, hogy harcunk önzetlen, semmiféle területi előnyt nem keresünk, hogy nem mások iránti gyűlöletből, hanem történelmi hagyományaink, nemzeti létünk és ezerszertendős keresztény örökségünk iránti töretlenül ragaszkodásból és a minket ért támadás elhárítására fogtunk fegyvert. Nem gyűlölünk senkit, de szeretjük azt, amit értékesnek és igaznak tartunk.

(Képviselőház, 1942. november 21.)

Nem gondolhatunk arra, hogy ezekkel a kolosszus fegyveres erőkkel mi önmagunk erejével felvehetnénk a harcot, de annál fontosabb, hogy az ellenséges propaganda, az idegen befolyás meg ne bontsa egységünket, ne befolyásolja tisztánlátásunkat, visszavonást sorainkba ne hozzon.

Oktalan hősködés a provokálás, könnyelműség lenne erőinkkel nem a legmesszebbmenőkig takarékoskodni, de gyáva, hitvány hazaáruló, aki határainkat, országunkat és szabadságunkat nem védi és akárcsak mérlegeli is ebben az esetben az erőviszonyokat, a lehetőségeket. — Senki se gondolja, hogy ezt a feladatot bárki is helyettünk elvégzi. Ez a mi kötelességünk, nem is lehet másé.

(Képvisezőház, 1943. november 12.)

*

Végkifejlődésben az a nemzet nyeri meg a háborút, amely a legnagyobb erőt, a legnagyobb konszolidációt és a legnagyobb biztonságot mutatja, amely kezében tudja tartani és meg tudja tartani a saját népe feletti uralmát.

(Magyar Élet Pártja, 1942. október 22.)

*

A háború utáni Európa fogalma akár a velünk küzdő és baráti, akár a semleges és talán még inkább az ellenséges országok elhatárolásában, semmiképpen sem mondható kialakultnak.

(Képvisezőház, 1942. december 3.)

*

A világhatalmak mérkőzésébe katonailag semmi, politikailag alig lehet beleszólásunk. De ez a kevés is semmivé válik, magyar létünk és sorsunk ellenünk és nélkülünk dől el, ha a harmadikban, a rendben nem adjuk meg mégis nemzetünknek, a magyar jövőnek azt a lehetőséget, hogy a kibontakozáskor politikai, katonai, társadalmi és lelki erőinek teljében álljon itt Középeurópának zürzavaros problémái között és érvényesítse a maga szavát, akaratát.

...ha belső rendünk bomlik fel és ezzel súlyosbítjuk helyzetünket és kilátásainkat, ez dönti el ellenünk sorsunkat, ha életünket mi magunk adjuk fel — úgy nincs mentség számunkra, úgy nincs irgalom ennek a generációnak a magyar történelem ítélőszéke előtt.

A belső rendért és nyugalomért mindenki felelős...

(Képviselőház, 1943. november 12.)

*

A magyar értéket kell feltárnunk, a magyar értéket kell kitermelnünk. Ennek előkészítése a mi legnagyobb feladatunk. De ez nemcsak az irodákban folyik, ez mindenütt kell, hogy folyék ebben az országban. Ezt az önérzeten alapult magyar értékvolument — mert többre tartjuk magunkat, mint amik ma vagyunk — ezt a magyar értéktömeget kell kitermelnünk és gyarapítanunk az országban, mert csak ezt az önérzetes magyar elhivatottságot, ezt a kisebbségségi érzéssel nem terhelt teljes magyar valóságot vihetjük sikerrel bele a békeszerződésbe.

(Lillafüred, 1943. január 26.)

Az ezeréves mult nem elég. Az emberek ma jövőben gondolkoznak s nekünk a magyar jövőendő gondolatát, a magyar jövő európai szükségességét, dunamedencei létünk elkrülhetetlenül szükséges voltát kell belevinnünk a békeszerződésbe, mert csak a multtal ma már nem tudunk operálni.

Reánk politikailag, katonailag, kulturális és gazdasági szempontból szükség van Európának ebben a részében.

(*Lillafüred, 1943. január 26.*)

*

Helyzetünket a rendületlen és változatlan hűség jellemzi európai kötelességeink és magyar céljaink iránt. Merem állítani, hogy Európa érdeklődésének központjában vagyunk, mert kezdenek ráeszmélni arra, hogy ebben az országban olyan erők vannak, amelyekkel mindig számolni kell, mert ezek az erők magasabbrendű lelkiségből, magasabbrendű faji és nemzeti kvalitásokból fakadnak.

(*Magyar Élet Pártja, 1943. március 11.*)

*

Béke nincs, amíg a Kárpátok medencéjében a taszító erők működnek. A béke alapfeltétele, hogy a Kárpátok medencéjének népei egymásra találjanak és az őket körülvevő népekkel megértésben, az Isten és történelem és a nép akarata által megszabott keretekben alakítsák ki új népi és nemzeti létüket.

(*Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.*)

*

A nemzetek között tartós együttműködés csak akkor lehetséges, ha a nemzeti sajátosságokat kölcsönösen tiszteletben tartják, ha önérzetes nemzetek önérzetes fiaik munkálják azt.

Coriolánusok, sértett lelkű és csalódott emigránsok sem képesek mást elérni, mint esetleg egyéni pozíciójuk átmeneti biztosítását, különösen akkor nem, ha multjukat bűnök és mulasztások hosszú sorozata terheli. Szinte hihetetlen, hogy olyan személyek, akik Magyarország történelmének egyik legsötétebb szakaszában, mint emberek és mint politikusok megbuktak, most beszélni merjenek a magyarság nevében. Egy összeomlás szomorú szereplője, akiket a balsors és hitványság rövid időre a felszínre dobott, a háború viharában elérkezettnek vélik az időt, hogy szavukat hallassák, hogy gyűlölettel acsarkodva hazájuk ellen, hódoljanak legnagyobb ellenségeinek.

(*Magyar Élet Pártja*, 1943. május 29.)

*

Az árulót lehet hogy megjutalmazták, de gentleman kezét nem fog vele. A magyar nép pedig nyílt tekintettel akar kezétfogni az új Európa és az új világ minden népével, hisz abban, hogy saját értékei biztosítják létét és örökkévalóságát és ezért a maga útján halad, ezzel védi önmagát, reá bízott kulturális, emberi, humánus érdekeit és ha bárminő világ jön is, bízik benne, hogy ezek felismerése lesz egy nemzet sorsára a döntő, mert ha nem ezek a tényezők a döntőek, az az új világ nemzetünknek csak új küzdelmet jelenthet, amelyre felkészülni éppen olyan kötelesség, mint mindent elkövetni, ahogy ma tesszük, a jobb világ, a megértés bekövetkezésére.

(*Felsőház*, 1943. december 18.)

Az érdekszférákban mi nem tudjuk a biztonság megvalósítását látni, hanem csak az új konfliktusok magvát, mert az érdekszférák egy állam kizárólagos érdekeit képviselvén, előbb-utóbb összeütközésbe jönnek más, hasonló jellegű alakulatokkal. A biztonság igazi biztosító csak az igazságos béke lehet, amely minden államnak, nagy-nak vagy kicsinek megadja azt a keretet, amely jogosan megilleti és amely így alapja lehet az összes érdekelték termékeny és építő együttműködésének.

(Felsőház, 1943. december 18.)

*

Magyarország nem folytatott hódító háborút, Magyarország nem keresett sem könnyű, sem nehéz zsákmányt, csak a jussát. Természetesen a sajátjának tekintette azt, ami mindig az övé volt, amit csak Trianonban vett el tőle — ezt soha nem is titkolta —, de sohasem vezette ebben a háborúban a hódítás vagy az erején túli terjeszkedés. Élni akartunk és élni akarunk, a háború egyetemes kockázata alól nem tudtuk kivonni magunkat, nem szigetelhettük el az országot a háború mindenfelé kiterjedő tűzvésze elől. A tűzvészt nem mi gyújtottuk meg nem lehet a bűnünk az sem, ha lángja minket is megperzsel. Különben is a Duna—Tisza táját és a Kárpát-medencét a Gondviselés nem tündérszigetnek teremtette, a magyar sors sohasem volt a veszélytelen hetykeség, vagy az ügyeskedő vámszedők sorsa. Vállaltuk, mert vállalnunk kellett azt, amire helyzetünk kötelezett, de helyzetünket Trianonban nem mi szabtuk meg.

Hangsúlyoznunk kell azt is, most, amikor még javában tombol a harc, hogy Trianon, Versailles, St. Germain és Neuilly áldozatai nemcsak Magyarország, Németország, Ausztria és Bulgária voltak, hanem egész Európa, sőt talán az egész világ. Egy háború pusztításait esetleg

talán lehet korlátozni, vagy legalább is az arra követ-
kező igazi békében helyreállítani, de egy rossz béke,
amely csak a háború folytatása más eszközökkel, az
egész világot megmérgezi.

(Felsőház, 1943. december 18.)

**A történelmi Magyarország
egysége**

THE NATIONAL BUREAU OF
STANDARDIZATION

Magyarország nélkül, a magyar nép vezető szerepe nélkül államot ezen a csodálatosan egységesnek kiszabott földön alkotni nem lehet. Jöhetnek átmeneti események, jöhetnek alakulások, de ezen az igazságon változtatni senki sem tud. Aki ezt megkísérli, az mind kudarcot fog vallani, fejjel megy a falnak...

(*Huszt, 1943. november 7.*)

*

Magyarország soha egy talpalatnyi földet el nem vett senkitől, Magyarország ezeréves területét Trianon megcsönkította, annak egy részén más államok rendezkedtek be, e területek egy része visszakerült most az anyaországához, másik része nem. Egy ezeréves birtoklás áll szemben egy húszéves új birtoklással. Ennyi a pusztavalóság!

(*Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.*)

*

Megtörtént, hogy határvonalat húztak Kárpátalja földje és Magyarország többi része közé, a mi hősi halottaink és az itteni hősi halottak közé. De ezt a határvonalat nem tudták meghúzni majdnem ezer év történelme és százezrek összeforrott lelke közé. Nem tudták megállítani a folyók folyását, másfelé fordítani a hegyek lejtőjét, megváltoztatni azt, amit az Isten egynek teremtett.

(*Huszt, 1943. november 7.*)

Kényszerrel, papirosrendezéssel, hatalmi eszközökkel lehet népeket, nemzetiségeket ideig-óráig egy államba bekényszeríteni. De ezeréven keresztül (együttélni) csak úgy lehetett, ha a másajkúakkal szemben az egyenlőség, a szeretet, a sorsközösség felismeréséből fakadó elhatározások uralják mind a magyarságot, mind a nem magyarajkúakat.

Bármit is próbáljanak híresztelni rólunk történelmünket nem ismerő, vagy azt ferdítő ellenfeleink és bármiképpen is próbálják lemosolyogni az ezer évre való hivatkozást, a mai nagy világégésben és világkavarodásban az egyedüli pozitívum, ami a Kárpátmedence kérdésének megoldásánál szóba jöhet, a magyar ezeréves múlt, annak tárgyilagos kritikája és abból a mai kor nemzeti-ségi és szociális szemléleteinek megfelelően levonható konzekvenciái. Idetartozik az önrendelkezés fogalma is.

(Huszt, 1943. november 7.)

*

.. amikor Kossuth Lajos száműzetésében a magyar szabadságot féltette a monarchikus gondolattól és elnyomástól, a dunai népek konföderációját propagálva megint csak magyar oldalról jött a gondolat, amely eset leg hivatva lett volna az itteni népek együttélését és szabadságát biztosítani.

Nekünk magyaroknak és a Kárpátok medencéjében élő minden népnek szent kötelessége, hogy egymás segítségére siessünk, egymást segítsük és hogy földünknek szabadságát, népi és nemzeti éltünk függetlenségét, idegen befolyástól való mentességét — úgy, hogy abból mindnyájunkra a legtöbb jó és béke és nyugalom származzék — kimunkálni szent, emberi, hazafiúi kötelességünk.

(Huszt, 1943. november 7.)

Ennek az országnak több vidéke, több tája van, de egybeforrottabb, magyarabb, ezerévesebb, mint Erdély. egyik sem lehet.

Kolozsvárnak nagy történelme és háborús multja van. Vannak alkotásai, vannak és lesznek problémái, de nagyobb kincse, nagyobb értéke, mint örökkévaló magyarsága, nincs és nem is lehet soha! Bármilyen történe ezen a világon, Kolozsvár más, mint magyar nem lesz soha!

(Kolozsvár, 1942. április 26.)

*

Erdélyben és benne a Székelyföldön huszonkét év alatt nem épült annyi vasút és országút, mint amennyit mi építettünk huszonkét hónap alatt.

(Marosvásárhely, 1942. június 14.)

*

Eljöttem azért, hogy hitvallást tegyek az ország határára belül és kívül amellet, hogy nekünk magyaroknak, az egész országnak, a kormánynak, hadseregnek és minden erőnek ma az a legelső feladatunk, hogy ennek az országrésznek az ügyeivel törődjünk és biztosítsuk ezt a népet, hogy amellet állunk minden elhatározásunkkal, minden akarásunkkal.

(Székelyudvarhely, 1942. június 15.)

*

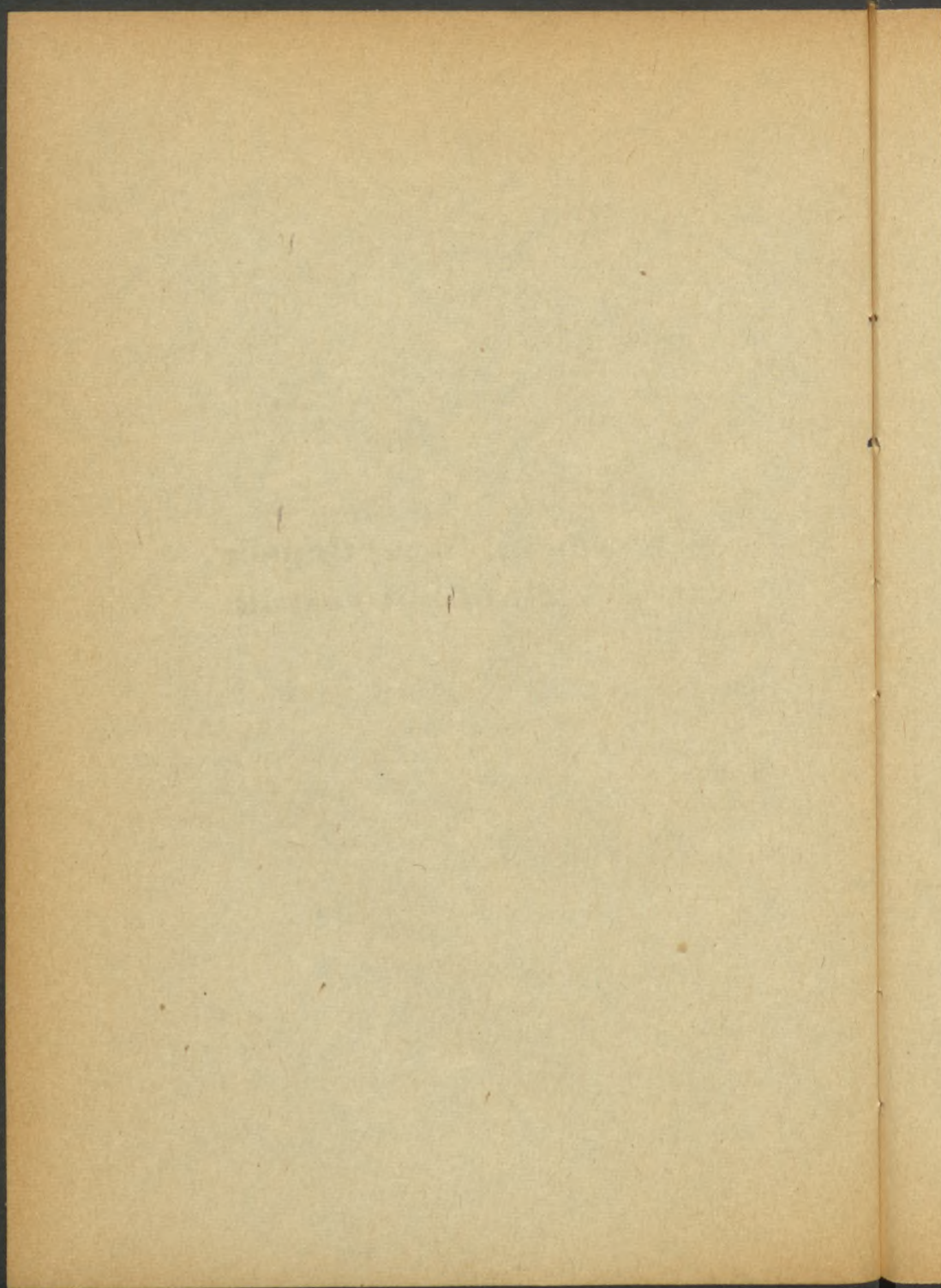
Senkit sem bántva, senkit sem provokálva ünnepe-
lünk ma itt. Mert az, hogy kiállításunk anyaga gazda-

gabb, mint Közép-Európában bárkinek lehet, az, hogy operánk és színészetünk a legelső, az hogy a társadalmi egyesületek olyan lelkes munkát végeznek, hogy itt egyetértés, rend és nyugalom honol, hogy ez a város a háború ötödik évében ilyen rendkívüli körülmények között ilyen szép, gazdag ünnepélyt rendez, ez azt hiszem, senkit sem bánthat, senki érzékenységet sem sértheti, mert hiszen ha a magasabb kultúra, a magasabb és emberibb élet, a szép és nemes gondolkozás valakit sért vagy bánt, az önmagát ítéli el.

Kassának jövőjét ott és abban a munkában látom, aint maga verekedett ki magának az elmúlt századok nehéz napjaiban.

(Kassa, 1943. november 11.)

**Szabadság, függetlenség,
rend, alkotmányosság**

Magyarország Horthy Miklóssal az élén, az európai kontinens hadviselő államai között talán az egyedüli, amely ősi alkotmányát, alkotmányos életét és berendezkedése lényegét töretlenül mentette át az 1914-ben megindult nagy világégés óta.

(*A Kormányzó születésnapján, 1942. június 18.*)

*

Föltétlen híve vagyok a parlamentáris kormányzásnak. Nem osztom azok nézetét, akik ebben kerékkötőt, az ütem lassítását látják. Természetesen addig, amíg a parlament azon a nívón áll és van, amely a munkát lehetővé teszi, mert ha elfajul, nem lehet akadálya a nemzeti munka folytatásának. Szükségesnek tartom az országgyűlésen a különböző vélemények kivitatását, a tájékoztatást, az ország széles rétegeivel való érintkezést.

Szociális haladás, a helyzetről való tájékozottság az egyik oldalon, igazságosság és kemény fegyelmezés a másik oldalon biztosíthatja csak a rendet.

(*Magyar Élet Pártja, 1942. március 12.*)

*

A mai igen nehéz időkben vezessen bennünket Deák Ferenc bölcsesége, hite, nyugalma, de törhetetlen bizalma is a nemzet feltámadásában és örökkévalóságában! A „tekintetes úrhoz” akartam eljőnni, akinek szellemét a maga egyszerűségében és a maga minden honfitársával való egyformaságában kell magunkévá tenni mindannyiunknak, akik vezetni akarunk ebben az országban.

(Zalaegerszeg, 1942. augusztus 9.)

*

A parlamentarizmus alapján állok, más alapon — mint alkotmányos érzületű magyar ember — nem is állhatnék. A parlamenttel, a parlament útján akarom kormányzati programomat megvalósítani.

A magyar Képviselőház, az egész magyar országgyűlés éppen az ellenkező irányú erkölcsi és szellemi erőnek legyen a megszentelt csarnoka.

(Magyar Élet Pártja, 1942. október 22.)

*

Én nem akarok diktátor lenni, mert én mindent elkövetek ebben az országban, hogy diktatura ne legyen.

(Képviselőház, 1942. november 30.)

*

Magyarország független ország, ahol, mint talán kevés helyén a világnak, szabadságjogokat élveznek az emberek. De ez a nemzeti függetlenség, ennek a gondo-

lata és fogalma éppen úgy, mint az egyén szabadsága, alá van rendelve azoknak a történelmi időknek, melyeket felismerve, amelyekhez alkalmazkodva, amelyeket soha egy pillanatig szem elől nem tévesztve, élnünk kell.

(*Magyar Élet Pártja*, 1943. március 11.)

*

Politikai vonatkozásban olyan országban élünk, amely talán az egyedüli Európában, ahol — most ne kutassuk, hogy ez helyes-e vagy helytelen bizonyos belső meggyőződésünk szempontjából, de — mindenféle párt szabadon fejtheti ki működését. Kevés olyan ország van Európában, ahol olyan belpolitikai csend és nyugalom van, mint nálunk Magyarországon. Még a csiráját sem látom azoknak a lehetőségeknek, azoknak a lelki elferdüléseknek, amelyek egyszer 1918-hoz vezették az országot.

(*Magyar Élet Pártja*, 1943. március 11.)

*

István király keletről jött népe a nyugatot választotta — a pogányság helyett a kereszténységet. Reálpolitika volt ez, mert a fennálló világrendbe állította be az országát, de szellemi elhatározás is, mert a szebbet, a jobbat, az emberibbet választotta. Az ő magvetése nyomán biztosította az Aranybulla hétszáz év előtt a szabadságjogokat. Először a világon Erdélyben a magyar fejedelem mondotta ki a teljes vallásszabadságot — az ő tanítása a nemzet lényegét alkotó öntudatos erő, szellem és magasabbrendűség.

(*Rádióban*, 1943. augusztus 19.)

*

Nemzeti létünk gyökerének, alapjának és lényegének tartott parlamentárizmust, mint alkotmányos életünk egyik legfőbb tényezőjét csak úgy lehet zavartalanul a mai háborús időkben megőriznünk, — márpedig meg kell így őriznünk — hogyha szem előtt tartjuk azokat a szabályokat és határokat, amelyeket az idők nehézsége, kényessége minden magyar emberre egyszerűen ró.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

...tiszteljük Országgyűlésünket, tiszteljük azt a szellemet, amelynek itt élnie kell, tiszteljük ezt hagyományait, mert kevés olyan impedimentumot tudunk állítani idegen és belső romboló törekvésekkel szemben, mint amilyen a magyar parlament. A magyar parlament a legnagyobb őrzője a magyar függetlenségnek és annak, hogy itt nem magyar befolyás érvényesüljön.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

**Magyar-latin civilizáció,
magyar-keresztény kultúra**

Ez a nemzet, amely önálló és független állami létét a kereszténység magvetésével kezdte el, mind a mai napig híven kitartott emellett a kereszténység mellett, — a Magvető lábnyomát akarja követni, az Ő útján akar tovább élni, küzdeni és dolgozni.

*(Vezércikk a Nemzeti Ujságban
1943. június 29.)*

*

Ha a magyar király (Szent István) Keletet választja, ma valószínűleg nem lenne meg a mai jelentősége a nyugati kultúrának, vagy ha lenne is, sokkal kisebb területre szorítkoznék ez a hatás, mint ma. A mi Európánkat ebben az értelemben bizonyosan a magyar nemzet mentette meg. Nagyon valószínű, hogy az Alpok bástyája nem lett volna Európának olyan erős védelme, vagy legalább is nyugodt fejlődésében századokkal maradt volna vissza, ha nincs előtte a magyarok teste és lelke.

*(A debreceni nyári egyetemen,
1942. augusztus 1.)*

*

A magyarok honfoglalásának európai jelentősége sok más mellett az lett, hogy Szent István királyunk Európa keleti határát kitolta. Az államalkotás művésze-

tében, kultúrában és civilizációban egyaránt kiterjesztette ezt a határt országa keleti határáig, a Kárpátokig és a Duna alsó folyásáig. Ez volt Magyarország elsőrendű szerepe Európa sorsának kialakításában.

Nagyreményű nemzetek, messze révedező álmottervek omlottak itt össze s annyi évezred alatt egyetlen nemzetnek sem sikerült megöröködnie ezen a veszélyes, bár gyönyörű posztón. De az utánuk jött magyar erő és szilárdság váratlanul betömte azt a rést, amelyen keresztül Európába új meg új veszélyek áramlottak és ezzel biztonságot teremtett Európában. Becsukódott egy ajtó, amelyen keresztül vészes léghuzam járta Nyugat emberének és egész szervezetének érzékeny csontozatát.

*(A debreceni nyári egyetemen,
1942. augusztus 1.)*

*

Mint magyarnak és mint hívőnek is engedtessek meg nekem, hogy tiszteletemet fejezzem ki nemzetem lelkeskedő papsága iránt. Mint hívő, tiszteletemet fejezem ki az általuk birtokolt charisma előtt. Mint miniszterelnök tiszteletemet fejezem ki előttük, az általuk végzett munka nagysága és nemessége előtt, áldozataik előtt. Mint magyar, tiszteletemet fejezem ki magyarságuk előtt.

(A papság hivatásáról, 1942. július 12.)

*

A mai Magyarország földje a mindenkori latinság szempontjából fontos őrhely.

Amint a „Legio secunda adiutrix“, ez a mindvégig hű elitdandár, amelyből római császárok is kerültek ki, állta a barbár világ támadásait a dunamenti limesen, itt is, ahol mi most állunk — úgy kellett s kell ma is helytállnia a magyarságnak azért a soha le nem törölhető, de hirtelenében föl sem vehető kultúráért, amit a „Roma aeterna“ jelent.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

*

A humanizmus alaptendenciái benne vannak a magyar nemzet történetében, benne gyökereznek a magyar nép jellemében. A kultúra multja iránt való érdeklődés, a római-keresztény szellemi és erkölcsi hagyaték megbecsülése és a „humanitás“ mindenképpen ráillik a magyarra, kezdettől fogva jellemzett bennünket. A magyar szívósan ragaszkodik multjához, mert gyökerének erejére szüksége van: olyan viharok tépdesik a virágát, koronáját; de ezt a multat szélesen beleágyazza más nemzetek, egész Európa multjába s a történeti szemlélet ereje nem elkülöníti őt a többi keresztény népektől, hanem inkább megérteti vele őket.

Mi keresztények maradunk — kereszténynek kell, hogy maradjunk s így mindvégig hívek ahhoz az „emberi spiritualizmus“-hoz, amelyet a humanizmus egyik legnagyobb élő kutatója a humanizmus lényegének tart. De nemcsak lelkileg vagyunk humanisták, hanem szellemileg is.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

*

...emeljük ki a „római jellem“ általánossá lett fogalmát, mert megfelel a magyar jellemnek és a görög—

római verselés teljes magunkévá tételét, mert megfelel a latin kultúrában művelt magyar nyelvnek.

Latinság ma nagyon sok mindent jelent. De mélyebb értelmű latinság: humanisztikus műveltség, „római jellem” és a humánus kifejezése és megbecsülése — az emberek közt sem gyakori, a nemzetek sorában meg éppen ritkaság.

Római földön élünk, ezeréves hűségben a nemes humanisztikus hagyományokhoz, amelyek mai életünknek még mindig frissen ható elemei.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

*

Ma a világnézetek harcában ilyen értelmezésben is meg kell emlékeznünk a kereszténységről, amelyet fenntartás nélkül egészen magunkévá tettünk, — de mégsem behódolásszerűen, hanem csak erős ellenállás, nagy belső harcok után. Úgy azonban, hogy a hit teljességének erejében, az apostoli királyság megalapításával az állami szuverénitást minden más államnál jobban biztosíthassuk. És szükségünk volt a teljes kereszténységre azért is, hogy a ránk jövő századok sok állami életet szétromboló irányjaival szemben — itt lehetne szólni a kereszteshadjáratokról, a lovagkorról is —, de legfőképpen a Német—Római Császárságot és a hűbéruralmi terveket említve — ismétlem, azért is szükségünk volt rá, hogy független, önálló, Európában abban az időben szinte egyedülálló államiságunkat megvédhessük.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

A renaissance nálunk nem adoptáció volt, hanem kollaboráció.

Ennek a mozgalomnak is Magyarország volt a legkeletibb végállomása, illetve a török megszállás folytán az önállóságra kényszerített Erdély, ahol legelőször vesztette el politikai és társadalmi feszítő erőt jelentő jellegét. Megnemesült, amit az mutat legjobban, hogy a vallás szabad gyakorlását a tordai országgyűlés az összes államok között elsőnek 1557-ben kimondotta és a következő évben, megelőzve a nantesi edictumot, a valláshirdetést is szabaddá tette.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

*

Amikor pedig alig egy század leforgása után a magyar nemzet a keresztény hitre tért, ezt a római kereszténységet vette föl és ezzel voltaképpen egy nagymúltú s éppen csak hogy megszakadt kapcsolatot újított fel és erősített meg, úgy, hogy amíg a rómaiak Pannóniája csak négyszáz évig tartott, a magyarok gondozta és védelmezte római kultúra eddig is mintegy ezeresztendős már.

(*A renaissanceról, 1942. december 10.*)

*

A renaissance korában Magyarország nemcsak Árpád hódítását és Szent István országát jelenti, hanem akkor — és tulajdonképpen ezer éven át — jelentette az ezen a területen élő itt talált, vagy később beszivárgó más népeket is, az egész Kárpátok medencéjét, Nagy Lajostól Mátyásig pedig még a Kárpátokon messze túlmenő határokkal és kihatással jelentett egy egész világot

is. Róma szerepe sem a kereszténység terjesztésével, hanem politikai akcióval a Római Birodalom keleti érdekszférájának idáig való kiterjesztésével kezdődik.

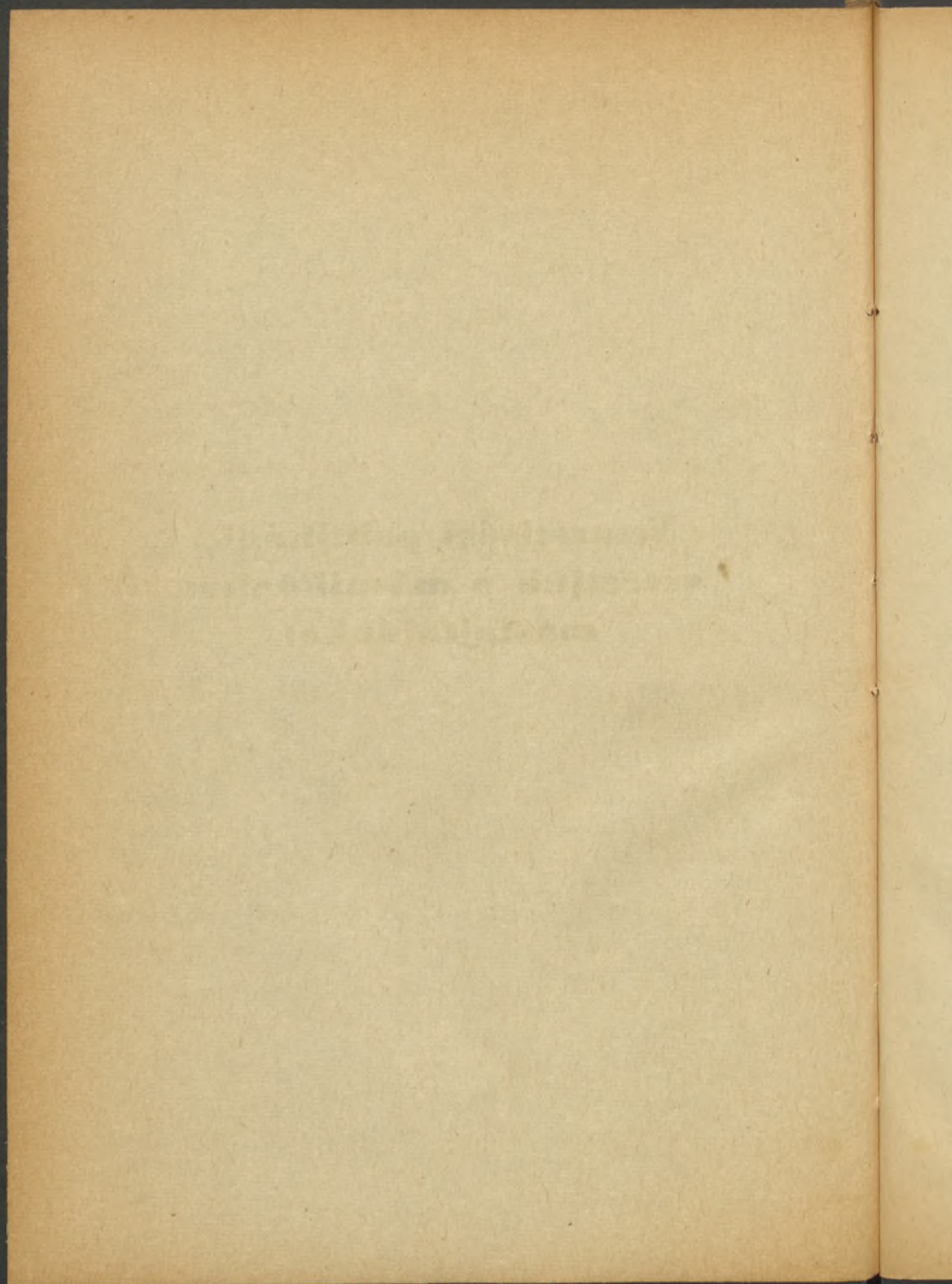
(A renaissanceról, 1942. december 10.)

*

Ha végignézzük a magyar történelmen, kezdve a kereszténység felvételétől, mindenütt azt látjuk, hogy a magyarság mindig már tisztultabb formájában kapta ezeket az irányzatokat. A kereszténységnél pl. csodálatos érzékkel a cluny-i kereszténységhez nyultunk, a Benedekrendiek által megújított és megtisztított kereszténységhez; a lovagkorban, a kereszteshadjáratok idején ezeknek ugyancsak már megtisztultabb formáival találkoztunk; a renaissance pedig, amely Olaszországban destruktív hatás volt, nálunk nemzetet formáló, a nemzeti erőt gyarapító kulturális megnyilvánulás lett. A reformációnak — valljuk be őszintén — akár Rotterdami Erasmus humanisztikus alapjaira, akár Van Huttenre vezetjük vissza, szintén gazdasági materiális és szociális okai voltak, hozzánk azonban mégis már mint egy eszmei küzdelem érkezett el.

(Lillafüred, 1943. január 26.)

**Nemzetiségi politikánk:
szeretjük a másajkúakat,
másfajtájúakat**

A magyar fajtának sok minden hibája között van egy nagy gyöngesége, amely azonban legszebb tulajdonsága is: szereti embertársát. Szeretni a másfajtat egyedül mi magyarok tudjuk ezen a világon. Mi mindig szerettük azokat a népeket, amelyeket itt találtunk, ide behoztunk, ide beengedtünk. Szeretni egyedül mi, magyarok tudtuk a másfajtájú, másvallású, más köntöst viselő embertársainkat; az a legmagasabb emberi érzés, hogy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat, még az egyfajtájúak között sem alakult ki úgy, mint nálunk, magyarok és nemzetiségeink között.

(Ungvár, 1942. október 18.)

*

A magyarságnak van egy tulajdonsága, ami semmi más népben nincs meg; az, hogy szeretni tudja a másfajtájúakat is. Ez a legnagyobb magyar államfenntartó erő. Aki ezt a magyarok részéről nem gyakorolja, az elárulója a nagy magyar gondolatnak, aki ezt a nemzetiségeink közül nem érti meg, az elárulója sorsának és elárulója az emberi nemességnek.

(Huszt, 1943. november 7.)

*

A jogok kölcsönös tisztelete és az emberiesség az a két elv, amely ezt a kérdést nyugvópontra juttathatja.

Mi a magunk részéről igyekszünk ezt megvalósítani, azoknak a hagyományoknak a szellemében, amelyeket Szent István országában Széchenyi, Eötvös, Deák és legutóbb, boldogult emlékü, nagy elődöm: Teleki Pál gróf képviselt. És van, kell, hogy legyen megértés, emberszeretet és türelmesség, nemcsak a különböző nemzetek, de a különböző ajkú emberek között is.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

✱

A Képviselőház előtt megállapítottam a jövő magyar politika súlypontjait és azok között a súlypontok között, amelyekre nézve a pártok közötti békét, az igazi magyar Treuga Deit kértem, tehát elsősorban említettem meg a Magyarországon élő nemzetiségek kérdését. Rögtön le akarom szögezni, hogy ebben a tekintetben az a kérésem, hogy ezt a kérdést sohase pártkérdésnek, hanem mindig csak egyetemes magyar kérdésnek tekintsük.

(Képviselőház, 1942. november 20.)

✱

Nemzetiségeink egy része visszatért és ezzel a magyar államalkotó gondolat nagy problémája virulenssé lett. Gyors egymásutánban jöttek vissza az elszakított magyarlakta és nem magyarhonfitársak által lakott területek: ezeknek teljes bekapcsolása nemzeti életünkbe a legfontosabb feladat.

Nemzetiségeink öntudatát elnyomni nem akarjuk, de a magyar állameszmébe való teljes belehelyezkedésüket feltétlenül elvárjuk.

Szociális téren nem lehet különbség magyar ember és nemzetiségeink között. Tehát a nemzetiségi kérdésekre vonatkozó szociális problémák a magyar általános szociális kérdések rovatába tartoznak.

(Képviselőház, 1942. március 19.)

*

Bízom abban, hogy az ezeréves magyar lélek minden téren, társadalmi és más téren is érvényesíti azokat az irányító és vezető szempontokat, amelyek nemzetiségeinknek lehetővé teszik és megkönnyítik azt, hogy egész lélekkel és teljes erővel belekapcsolódjanak a magyar állam nemzeti közösségébe.

(Képviselőház, 1942. március 19.)

*

A mi főlényünk nem a külsőségekben nyilvánul meg és ne is nyilvánuljon meg soha ebben, hanem mindig a hivatásunkba vetett törhetetlen hitben, mert akkor, ha messziről köszönünk is embertársainknak, mindig érezni fogják, hogy az ezeréves magyar mult, a magyar elhivatottság és az ezeréves magyar megértés sugárzik ki belőle.

(Ungvár, 1942. október 18.)

*

Ebben a kérdésben igazán őszinte magyar lélekkel és szívvel indultam el és leszögezhettem első megnyilatkozásomban, első felszólalásomban az ország nyilvánossága előtt, hogy a legtisztább szívvel és szándékkal, magyar szeretettel és szívvel akarok megindulni nemzetiségeink felé a nemzetiségi politika terén. Erre azonban

az ország határán kívülről egészen más természetű választ kaptam. Én mégis maradtam azon a vonalon, amelyen elindulni akartam.

(Képviselőház, 1942. november 20.)

*

Igaztalan vád a nemzetiségek elnyomása. Mert hiszen, hogy élhetnének itt megszorodva, megerősödve teljes nemzeti öntudatban nemzetiségeink, ha azokat évszázadokon keresztül elnyomtuk volna? Ezzel szemben az a történelmi igazság, hogy egyedül Magyarország biztosította nemzetiségeinek népi és nemzeti fennmaradását, míg a nyugati államok, ha sorra vesszük őket, mind beolvasztották az imperiumok alatt élő különböző fajú és nyelvű népeket.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

Ez a hűség nem új keletű, nem mondva csinált, nem érdekből fakadó ennek a földnek, a ruszin népnek, Máramaros románjainak történetében — mert mióta ide hozánk jöttek, sok-sok századdal ezelőtt, egyetlenegy nyoma sincs, hogy ez a nép hűtlen lett volna a magyar anyasághoz, hűtlen lett volna az államalapító és államfenntartó magyarsághoz. Zavartalan volt ez az együttélés, míg egyes emberek, kizárólag egyéni érvényesülési vágyukból meg nem igyekeztek bontani azt az összhangot, amelyet a történelem és a jó Isten szabott meg az itt élő népek és a magyarság között.

Ezekkel szemben a tényeket kell felsorakoztatni. Azt a tényt, hogy mind a ruszinok, mind a máramarosi románok, a határainkon túli elnyomás ellen menedéket és szabadságot keresve jöttek és sorakoztak a magyar állam és

hatalom védelme alá. Azt a tényt, hogy számukban nem fogyatkoztak, népi jellegükből nem veszítettek, hanem számban, népi erejükben, vallásukban nemcsak megmaradva, de megerősödve éltek évszázadokon keresztül együtt a magyar állam kebelében.

Az a tény, hogy soha ellenséggel a magyarok ellen nem szövetkeztek — de mindig hű segítőtársai voltak bármely oldalról jövő támadás ellen, hogy a magyar végeknek leghűségesebb őrzői voltak és csodálatos tény az, hogy a magyarság elnyomói ellen indított szabadságharcokban — legélénkebb példa erre Rákóczi szabadságharca — a „gens fidelissima“ nevet vívták ki magukaak. A 48-as szabadságharcokban is Máramaros nemes románsága és Kárpátalja rutén népe a leghűségesebb katonája volt Kossuth Lajosnak.

Ez bizonyítja azt is, hogy ezen a földön csak a magyarság tudott a nemzetiségekkel együtt élni, államot alkotni — mert ezen a földön csak a magyar államiság tud és tudott tartósan békét, biztonságot nyújtani.

(Huszt, 1943. november 7.)

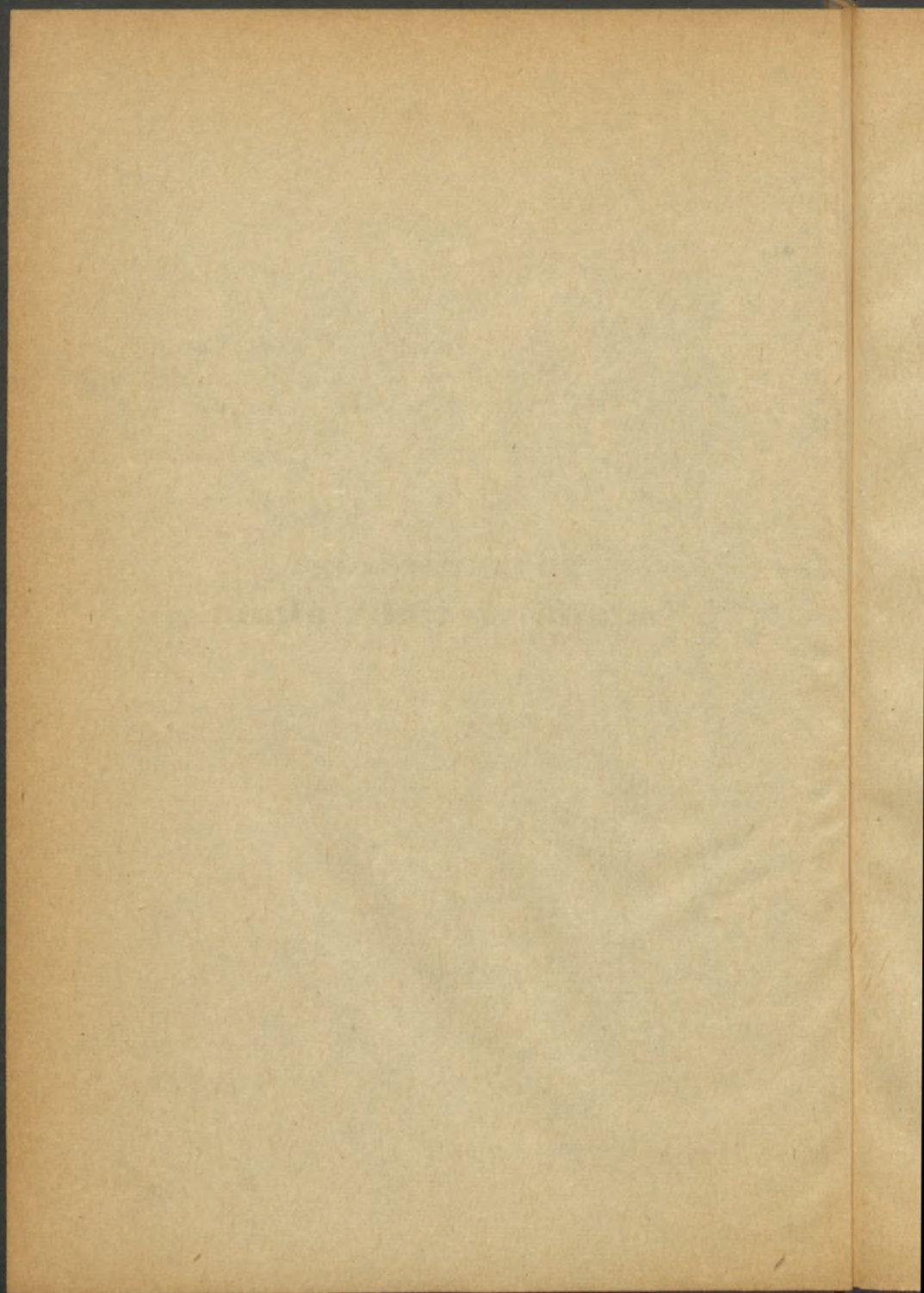
*

Kiejtettem az „asszimiláció“ szót. Én nem tudom, hogy a magyarországi németiség ezt a kérdést miért állítja be néha oly elítélően és miért tartja a nemzetiségi kérdést egy általuk nem szívesen látott problémájának? Én először is nyomát sem látom a mi történelmi multunkban az asszimilálásnak, mert hiszen e tekintetben meg kell állapítanom, hogy nálunk a németiség részéről első sorban az intelligencia volt az és nem a népi tömegek, amely asszimilálódott. Azok asszimilálódtak tehát, akikkel szemben semmi kényszerű nem kellett és nem lehetett gyakorolni. Ez az asszimiláció csodálatos folyamata épp annak a magyar vonzerőnek, amely ezt az államot alkotta

és fenntartotta. Ez ellen legfeljebb mi küzdhetnénk, képviselő urak, azt mondhatnánk, hogy nem engedünk beneteket behatolni a magyar életbe, nem adjuk nektek a magas állásokat. Nem hagyjuk, hogy elfoglaljátok a pozíciókat, amelyek nekünk kellenek. Mi magyarok azonban nem így gondolkodunk. Ha itt vagytok és köztünk vagytok, nyitva áll előttetek az, ami minden magyar embernek nyitva áll.

(Képviselőház, 1943. november 12.)

**Magyarország:
haladó szociális állam**

Nincsen olyan megoldása a mai világválságnak, amelyben nem a fegyverek döntése a nagyobb probléma, hanem az azután jövő társadalmi és egyéb kérdések felmerülése.

(Felsőház, 1942. december 16.)

*

Ez a korszak a tettek korszaka. Aki lemarad, az lemaradt. Forr, vajudik minden itt benn, nálunk és körülöttünk. Egyik reform a másik után, hogy ama kor ifjúságának nagy szavát ismételjem, most tényleg megvalósul. A jobbágyság most fog igazán felszabadulni, mert földhöz és független megélhetéshez jut, a munkásság nagy joga: a méltóan megbecsült és megfizetett munka ma már vissza nem vehető befejezett igazság.

(Rádió, 1942. március 15.)

*

Sokat beszélnek ma a háborús átmeneti gazdálkodásról. Igenis, szociálpolitikánkban is háborús átmeneti gazdálkodást kell folytatnunk. Elő kell készítenünk a szociális reformokat.

(Képviselőház, 1942. március 19.)

*

A jövő kialakulása csakis a szociális fejlődésben, a szociális kiegyenlítődésben található meg. A világ ebben az irányban fog haladni és kétségtelen, hogy ha nem is ez lenne az általános irányzat, nekünk akkor is ezen az úton kell mennünk, mert erre nekünk még különös okaink is vannak.

Állítom és büszkén vallom, hogy nép és nemzet olyan erő kifejtést ezen és minden más vonalon is alig mutat fel a népek történetében, mint aminőt mi az elmúlt időkből tettünk.

Mai nézetem szerint tényleg jogos büszkeséggel beszélhetünk sajátos magyar szociálpolitikánkról is és bátran hivatkozhatunk annak eredményeire, pedig az elmúlt világháború után egyetlen ország sem érezte e téren iannyira a kényszerű tehetetlenség érzését, mint mi.

(Képviselőház, 1942. december 3.)

*

Nálunk a kisbirtokos osztály fejlődésben van, gyarapszik. Minden állami beavatkozás, terv és elhatározás ebben az irányban halad. Ott, ahol kritizálnak bennünket, elsorvadt a paraszt, tönkrement a kisipar, mindent elnyomott a szabadverseny még nem alkuvó kiméletlensége.

(Képviselőház, 1942. december 3.)

*

Magyarországot általában a nagybirtok hazájának tartják. Ez teljes tévedés. Akármilyen ceruzával is álla-

pítjuk meg a nagy- és középbirtok arányát a kisbirtokhoz, — az összehasonlításban mindig csak természetesen a szántóföldről beszélve — már ma is magasabb a százaléka a kisbirtokosok által bírt földterületeknek nálunk, mint pl. akár Németországban, akár Olaszországban. Ténykérdések felett vitatkozni nem lehet!

(Képviselőház, 1942. december 23.)

*

Ez a mai világ egészen biztosan egy szociálisabb világ felé halad. Magyarország megérezte ezt a trianoni állapot óta és mint az alsóházban elmondott beszédemben röviden feltártam: hallatlanul gazdag sorozatát mutatja fel az elmúlt években tett szociális intézkedéseknek és alkotásoknak. Ezen az úton tovább kell haladnunk.

(Felsőház, 1942. december 16.)

*

Véletlennek, de jelképes véletlennek minősítem azt, hogy itt a felsőházban egy háborús költségvetés tárgyalása során egy, a kigazdatársadalomból származó felsőházi tag után szólalok fel: hogy kérjem a magyar jövő egyéves programjának elfogadását. A képviselőházban elmondott appropriációs beszédemben a magyar feudalizmus kérdésével is foglalkoztam. Igyekeztem kimutatni, hogy ez a vád, ez rágalom, hogy Magyarországon feudalizmus nincs. Azokhoz az érvekhez, amelyeket ott felhoztam, azt hiszem, hozzátehetjük azt is, hogy a felsőház költségvetési vitájának talán legjobban megtapsolt és legfigyelmesebben meghallgatott szónoka éppen a falu legszegényebb és legegyszerűbb rétegeinek szószólója volt.

(Felsőház, 1942. december 16.)

Már a megajánlási vitában kimutattam annak a vád-
nak alaptalanságát, amely Magyarországot és az 1848-ig
tényleg fennállott nemesi rendszert antiszociálisnak, a
nyugati haladással lépést nem tartónak akarta bemutatni.
Nagy tévedés. A történelemben sokszor megelőztük a
Nyugatot. Kötetet lehetne és kell is erről a kérdésről
írni. Csak azt említem meg, hogy a Werbőczy Hármaskönyvéhez írt királyi jóváhagyás a törvény célját akként
jelöli meg, hogy: „a törvények az országlakosságot s
polgárokat engedelmisségben tartsák a főbbeket az al-
és középrendűekkel, a gazdagokat s hatalmasabbakat a
szegényebbekkel és gyengébbekkel igazságosan élni kény-
szerítsék“. A „honvédő“ harcok alatt a főurakat, a nemes-
séget és a köznépet mély együttérzés szálai fűzték össze,
48-ban maga a rendiség állt élén a jobbágyság felszaba-
dításának és a magyar köznemesi rend a francia forra-
dalom idején demokratikusabb és szélesebb néprétege-
ket felölelő volt, mint a francia forradalom első célja,
a harmadik rend felszabadítása és 48 előtt is a nemesekre
korlátozott szavazati jog több embert érintett, mint
amennyi angol abban az időben ezzel Angliában rendel-
kezett. Azóta pedig és különösen az első világháborút
követő időben nagy, Európával lépést tartó, sok esetben
azt megelőző szociális munka folyt ebben az országban.

(Magyar Élet Pártja, 1943. május 29.)

*

A föld nem arra való, hogy csak verejtéket termel-
jen, de arra, hogy az egész közösségnek jobb és több
megélhetést nyújtson. A föld megmunkálása élethiva-
tás, mely azonban kötelességet is jelent. De nemcsak
kötelességet, hanem jogot is a méltó megélhetéshez. En-
nek kell minden jövőendő lépésünk, elhatározásunk alap-
jának lennie.

(Szeged, 1943. június 27.)

A háború minden szociális forradalom csírája. A háború alatt lappang, utána tör ki. A tüneteket felismerni, az orvoslást és megoldásokat a kellő időpontra előkészíteni, ez az egyedül helyes és lehetséges út, amit járhatunk. A háború a gyengéket nemcsak a harctéren söpri el, hanem az utána jövő időkben is. Erős csak akkor lesz a nemzet, ha ezt tudja, ha ezzel szembenéz.

(Képviselőház, 1943. november 12.)

*

Kevés országa van Európának, a világnak, amelyik ma, a háború ötödik évében annyit foglalkozna ezekkel a problémákkal, mint mi. Hol van földbirtokpolitika? Hol van ONCsA? Hol van Önállósítási Alap? Hol van a biztosítások kiterjesztése? Hol van annyi és annyi más intézkedés egyéb országokban, körülöttünk is, mint nálunk? Ezt el nem ismerni nem ellenzéki politika, ez már a bizalmatlanság bevitele az emberek lelkébe, a hit megrendülésének bevitele a népek tömegébe. Ez dekomponálja a nemzetet...

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

... a magyar kormányok nem mulasztottak el egy alkalmat sem, hogy a mai nehéz időben ezen a téren a lehetséges lépéseket és intézkedéseket mind megtegyék, mint ahogyan bátor voltam már rámutatni egyes konkrét intézkedésekre, amelyek országunkban — talán nálunk egyedülállóan — folyamatban vannak és amelyeknek hangoztatásától, programmá tételétől pártom igazán nem zárkózott el, mert hiszen tudomásul vette azt a bejelentést, amelyet tavaszi beszédemben tettem, hogy

nekünk a szociális törvényhozás kódexét kell megalkotnunk.

(Képviselőház, 1943. december 4.)

*

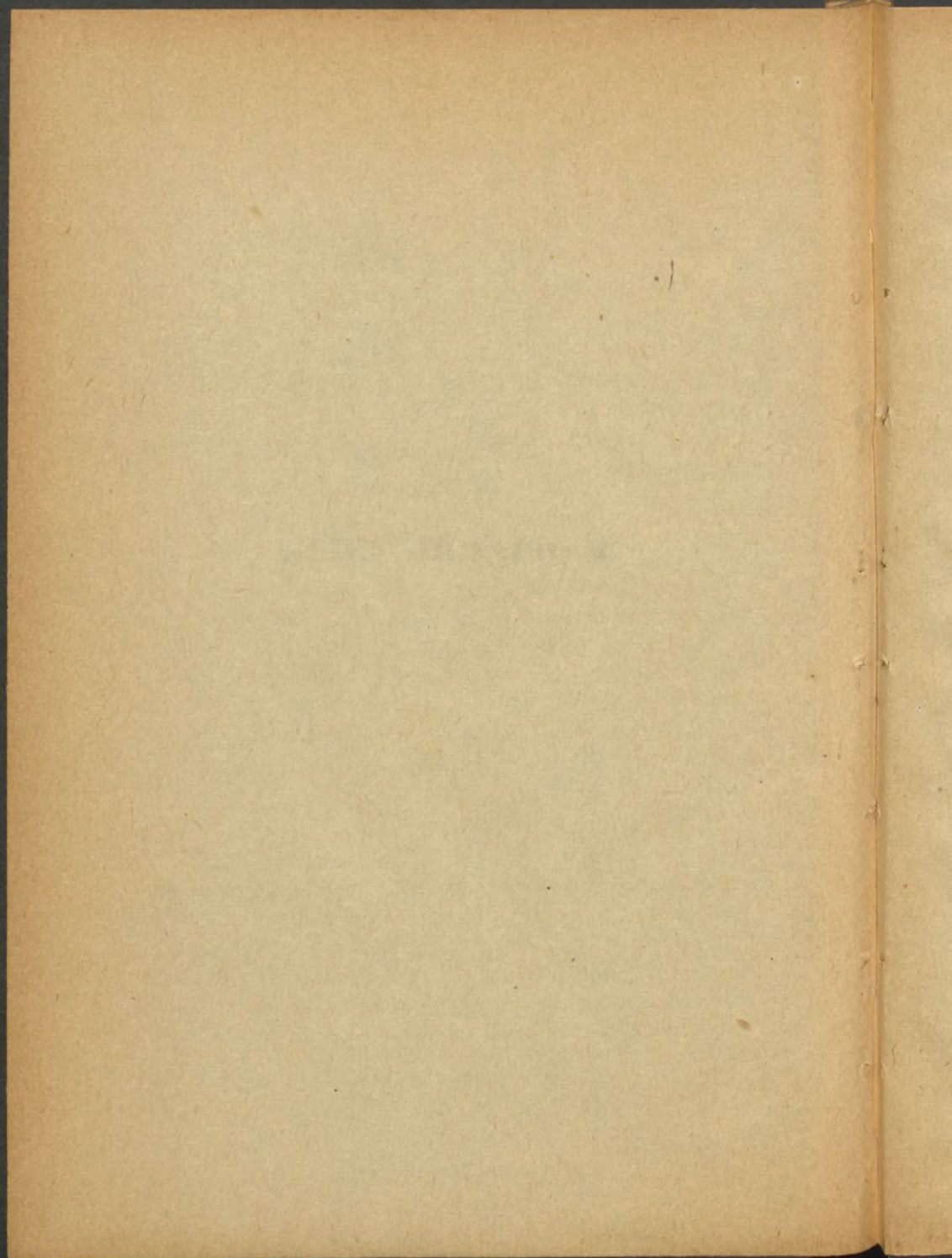
... merem állítani, hogy ma több kis ház épül, nagyobb tatarozás folyik, — dacára az anyaghiánynak és nehézségeknek — mint — mondjuk — tíz év előtt, a gazdasági depresszió idején, amikor anyag volt, de pénz nem volt.

A szociális munkát pedig minden körülmények között folytatjuk. Lehet, hogy fontos, sőt vallom, hogy fontos a termelő tőkék átmentése, a háború utáni időre, fontos a költségvetési egyensúly lehető biztosítása, a kölcsönök felhasználásában a mérséklet, természetesen a bankjegyszaporulat lehető leszorítása, — de mindennél fontosabb a szociális problémák felkarolásának előrevitele.

(Képviselőház, 1943. december 18.)

A magunk útján

El tudok képzelni forradalmi lelkületű fiatalságot, el tudom képzelni az ifjúságot a barrikádokon is, de pártpolitikában, a pártok előszobájában élő fiatalságot magyar szívem, magyar becsületem és magyar hitem nem szeretne látni. *(Ifjúsági ünnepség, 1942. október 6.)*

*

Mi magyarok az áldozathozatal és a tragikus hősök népe vagyunk. A két Zrinyi, Rákóczi, Széchenyi, Tisza és mind a két Teleki csak egy-egy kiemelkedő név azoknak a tragikus hőseinknek hosszú sorából, akik mind a nemzet vezérei voltak, élen állottak. Lehullottak, elmúltak, a nemzet pedig áldozatukból az örökélethez merített erőt.

(Felsőház, 1942. október 21.)

*

Megteszek mindent, hajlandó vagyok elmenni minden vonalon a nemzet érdekét szolgáló legmesszebb határig, de sem nemzetem becsületét, sem nemzetem jó hírét, sem pedig a nagy célt, a nemzeti erők összefogását megakadályozni túllícitálással és konkolyhíntéssel nem engedhetem és nem engedem.

(Magyar Élet Pártja, 1943. október 22.)

*

Megmondom őszintén, a velem szembenálló jobboldali politikai pártoknak itt a parlamentben kormányzati politikámmal szemben tanúsított magatartásával, kritikájával csak úgy foglalkozhatom, hogy ezért, mint azt már több ízben megtettem, köszönetemet fejezem ki. Nem tudom azonban mindig ezt tenni, annál az agitációs munkánál, ami kinn a perifériákon folyik.

(Képviseelőház, 1943. november 12.)

*

Ma a programok korszakát éljük. Hogy ne eszünk tovább, annak egyetlenegy lehetősége van: nem új és új programot adni, hanem megvizsgálni, szétboncolni a tervek sokaságát, megállapítani, mi azokból a megvalósítható, mi a realitás, mi az erőnkhez mért, mi a jelenen átsegítő és a jövőt biztosító, előkészítő és mi nem az, mit nem lehet, vagy mit káros megcsinálni. A lényeg az, hogy mi az igazság és mi az ámtás vagy hazugság. Ha azt nézzük, hogy mindabból, ami a választásoknál a szószékről elhangzik, mi az igazság vagy nem igazság, nem tudom, hogy a mérleg kinek a javára fog eldőlni? Ezen a megkülönböztetésen dől el a nemzetek és elsősorban a mi sorsunk.

(Képviseelőház, 1942. december 3.)

*

Csak akkor lesz örökkévaló a nemzet, csak akkor lesznek dicsőségesek a történelem előre meg nem írt, de mindnyájunk által elképzelt lapjai, ha lélekkel, erényekkel töltődnek meg azok a lehetőségek, amelyeket az idő, a kor ad a nemzetnek. Mindent azonban csak a fiatalságra bízni nem lehet. Nem lehet a fiatalságra bízni a jövőt, ha mi szülők, az idősebb nemzedék nem vagyunk

és nem igyekszünk olyanok lenni, amilyenek fiainkat szeretnénk látni. Igyekezünk magunk is olyanok lenni, amilyenek a fiatalságot megálmodjuk, mert ez egyik alapvető tényezője annak, hogy a fiatalság olyanná lehessen, amilyenek magunknak elképzeltük. A szülők felelősek gyermekeikért. Amilyenek az apák, olyanok a fiúk, amilyenek az anyák, olyanok a leányok.

(*Actio Catholica nagybizottságában, 1943. május 26.*)

*

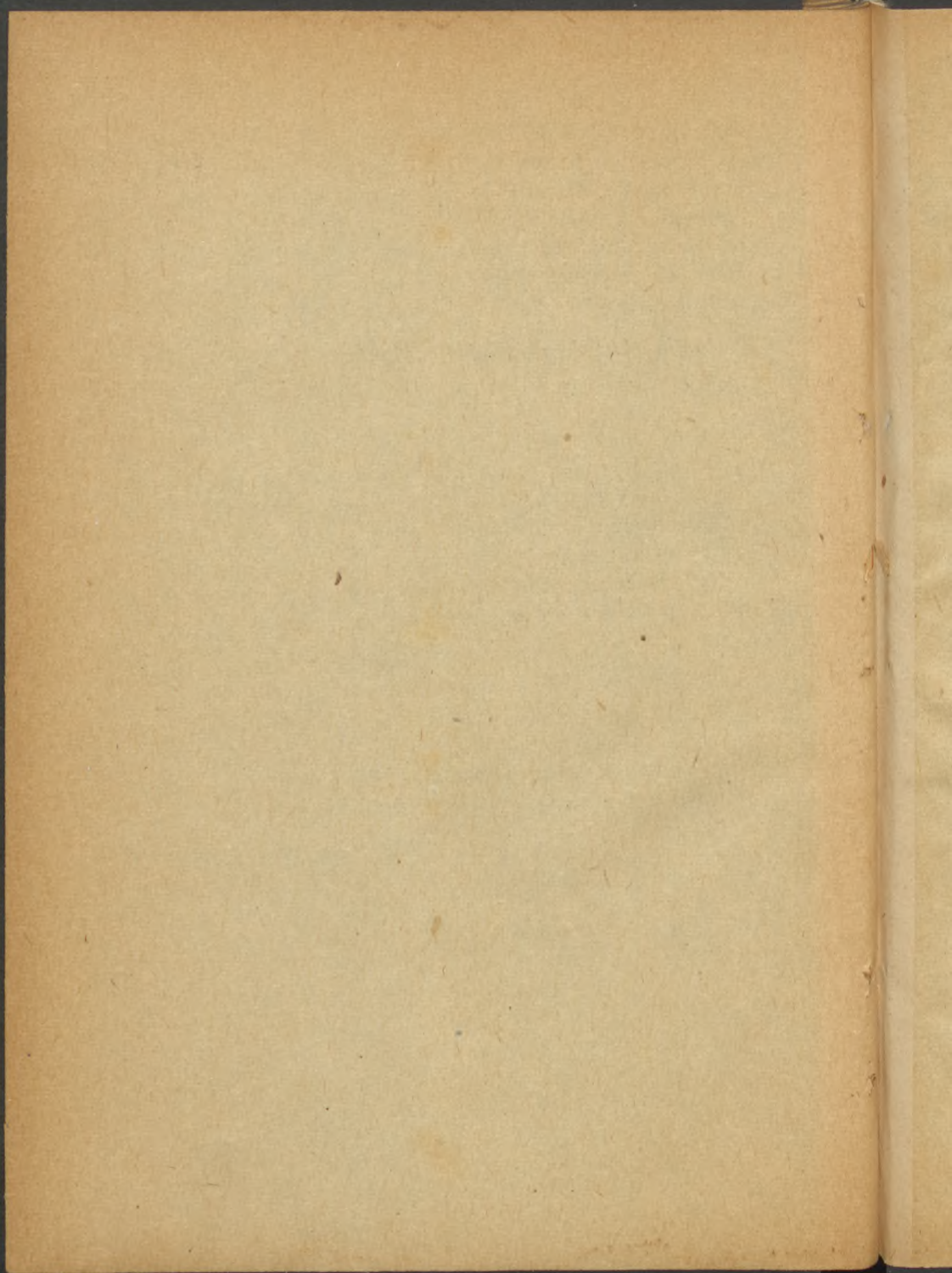
Arra kérem a magyar tanári és tanítói kar minden tagját, hogy egyikőjük se adja fel az iskola után sem nemzetnevelő hivatottságát, hanem az egész életben töltse be azt a szerepet, amit a fiatalság nevelésében vállalt, mert nem tud nevelődni, fejlődni a nemzet, ha a tanító, a tanár csak az ábécét vagy a matematikát tanítja.

(*Nyiregyháza, 1943. július 3.*)

*

Nincsenek fiatal nemzetek és öreg nemzetek — csak örök nemzetek vannak, vagy eltűnő, tiszavirágéletűek.

(*Rádióban, 1943 június 18.*)

TARTALOM

	Oldal
Magyar orientáció, hivatás, felelősség	5
Kis nemzetek nélkül nincs Európa, Európa nélkül nincs világ	19
Háború és béke	27
A történelmi Magyarország egysége	37
Szabadság, függetlenség, rend, alkotmányosság	43
Magyar-latin civilizáció, magyar-keresztény kultúra	49
Nemzetiségi politikánk: szeretjük a másajkúakat, másfajtájúakat	57
Magyarország: baladó szociális állam	65
A magunk útján	73

